

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 4 september 2017

Voorzitter:

mw. A.C. Boelhouwer
J.M.W. Jansen (vanaf agendapunt 3)

Aanwezig:

drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), ing. D.G. Boswijk (CDA), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), mw.dr. A.W.T. Dercksen (D66), M.J. de Droog (D66), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), mw. N. de Haan (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. drs. J.P. d'Hondt (PvdA), ir. H. IJssennagger (PVV), W.J. Joustra (VVD), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), mw. N.A. Krijgsman (PvdA), drs. A. Nicolai (ChristenUnie), mw. A.M. Poppe (SP), R. Van Reenen (VVD), H.O. Suna (PvdA), ing.dr. A. Travaille (PvdD), drs. W.J. Ubaghs (PVV), mw. ir. J.C.V. Vaessen (VVD), drs. W. Wagenmans (PvdA),

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. ALGEMEEN

1.1. Opening

De voorzitter, mevrouw Boelhouwer, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Zij maakt van deze gelegenheid gebruik de heer Travaille namens de commissie te feliciteren met het behalen van het wereldkampioenschap Stratego deze zomer.

1.2. Vaststellen agenda

Op voorstel van de voorzitter wordt besloten om bij het punt Rondvraag SP over OV Leusden ook de inspreker over dit onderwerp het woord te geven en de op verzoek van D66 opgewaardeerde Statenbrief Syntus Verbeterplan II (agendapunt 4.8) te behandelen.

De heer Hoefnagels vestigt de aandacht op de agendapunten 4.9, Statenbrief afwegingskader landbouwverkeer 2017, en 2.10, Statenbrief Oversteekbaarheid fauna 2017-2020. Het verbaast D66 dat deze onderwerpen in eerste instantie ter kennisneming aan de commissie zijn toegezonden, omdat dit over kaders gaat; in de visie van D66 zou dit derhalve in de vorm van een Statenvoorstel ter bespreking moeten worden voorgelegd. In algemene zin vraagt D66 aan de voorzitter en griffie aandacht voor dit punt bij het opstellen van de agenda.

De voorzitter zegt dit toe.

De heer Van Essen vestigt de aandacht op het Statenvoorstel Perspectief Groene Hart, dat voor de commissie RGW is geagendeerd. Het voorstel heeft een belangrijke relatie met onderwerpen die in MME worden besproken (mobiliteit, energietransitie). Op grond hiervan wordt tevens om agendering in MME verzocht.

De voorzitter antwoordt dat het voorstel dan al wel in PS is behandeld. Zij wijst erop, dat alle woordvoerders op dat terrein uiteraard welkom zijn bij de behandeling in RGW en adviseert derhalve daar het woord te voeren

1.3. Mededelingen

De voorzitter deelt het volgende mede.

- Na afloop van deze vergadering vindt een informatiebijeenkomst OV-concessies plaats.
- In het blok Mobiliteit is een presentatie over het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam gepland. De presentatie wordt verzorgd door een externe spreker en gaat derhalve in ieder geval door. In verband met voornoemde informatiebijeenkomst start de presentatie uiterlijk om 17.30 uur. Alle dan nog niet besproken opgewaardeerde punten zullen worden verplaatst naar de volgende vergadering dan wel (voor zover mogelijk) schriftelijk worden afgedaan.

Gedeputeerde Van den Berg deelt mede dat de provincie Utrecht zich heeft gekandideerd voor de vestiging van het Internationaal Klimaatinstituut. Door middel van een memo zijn de Staten hierover geïnformeerd, omdat het Bid hiervoor vrijdag voor 17.00 uur moest zijn ingediend. Desgewenst kan hierop nog nader worden teruggekomen zodra de desbetreffende Statenbrief is ontvangen.

1.4. Verslagen Statencommissies MME van 12 en 14 juni 2017

De verslagen worden conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De voorzitter memoreert dat de SP een rondvraag heeft ingediend over OV Leusden, waarover zich eveneens een inspreker heeft aangemeld. Voorts is door D66 verzocht om opwaardering van agendapunt 4.8, Memo GS Syntus Verbeterplan II. Zij geeft vervolgens het woord aan de inspreker.

De bijdrage van mevrouw Loef is als bijlage bij het verslag gevoegd. Kortheidshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen aan de inspreker.

De heer Van Essen informeert hoe lang mevrouw Loef onderweg was naar de oude bushalte en hoever zij nu ongeveer van de bushalte woont.

Mevrouw Loef antwoordt, dat de oude bushalte op twee minuten afstand lopen van haar huis was; nu is dat ruim een kwartier, waartoe zij niet in staat is.

Mevrouw Poppe informeert naar de ervaringen van mevrouw Loef met de Buurtbus.

Mevrouw Loef antwoordt alleen bekend te zijn met de Buurtbus die naar Barneveld en Nijkerk rijdt. Zij heeft daarmee echter geen ervaring, omdat zij daar niet naartoe hoeft.

Mevrouw Poppe concludeert hieruit dat mevrouw Loef derhalve niets aan de Buurtbus heeft.

Mevrouw Loef antwoordt daarmee niet bekend te zijn.

De voorzitter bedankt mevrouw Loef voor haar komst en inbreng en geeft vervolgens de SP het woord voor haar rondvraag.

Mevrouw Poppe merkt op dat de SP zich afvraagt hoe het nu met Leusden moet. Zij memoreert het onlangs gevoerde overleg over mogelijke oplossingen. Die blijken echter pas in het Verbeterplan 2019 gestalte te kunnen krijgen. Dat verbaast de SP, omdat er vanuit was gegaan dat er al een poging zou worden gedaan om dat in 2018 voor elkaar te krijgen. Er zijn weliswaar in die zin geen toezeggingen gedaan, maar er zijn wel min of meer verwachtingen gewekt.

In het begin hebben reizigers in Leusden complete tellijsten overgelegd over de hoeveelheid mensen die in – en uitstapten. De voorstellen waarmee Syntus nu is gekomen wekken de indruk dat het uiteindelijk minder reizigers gaat opleveren, hetgeen de SP bevreedt. Syntus baseert zich op de

cijfers van TransLink, die niet openbaar zijn. De SP hecht aan inzage in deze cijfers, omdat de Staten zonder die cijfers hun werk als controlerend orgaan niet voldoende kunnen uitvoeren.

Wat de SP betreft kunnen de succesvolle lijnen 217 en 17 blijven bestaan. Er moet echter een oplossing worden gevonden voor mensen die in Leusden Noord en Zuid wonen. Dat zou volgens de SP alleen maar leiden tot meer in plaats van minder mensen in de bus.

Overigens wijst spreekster erop dat Leusden niet het enige probleemgebied is. Amersfoort heeft problemen met rijtijden die in het Verbeterplan alleen maar krappere worden; van leden in Breukelen hoort de SP dat de Buurtbusjes te vol zitten en mensen met grote regelmaat blijven staan of dat er teveel mensen in het busje zitten; de Woerdense Stadsdienst was een hele drukke lijn.

Naar aanleiding van het verzoek van de voorzitter om zich te beperken tot de rondvraag, zet spreekster uiteen te willen aangeven dat er nog meer probleemgevallen zijn. Op grond daarvan denkt de SP dat Syntus met de kennis van nu achteraf gezien wellicht niet de beste partij is. Verzocht wordt beter te letten op de wijze waarop cijfers worden gebruikt, hoe rijtijden kunnen worden ingestoken en wat de SP betreft lijkt het evident dat dit niet zonder extra geld kan.

De SP wijst er tot slot op dat de provincie voorstaat de burger meer bij de politiek te betrekken. Thans is een bus vol burgers aanwezig. De SP roept het College op hiervan gebruik te maken.

De heer De Droog zet, met betrekking tot agendapunt 4.8, Systus Verbeterplan II, uiteen dat D66 vanaf het begin van verschillende inwonersgroepen heeft gehoord dat aan de betrouwbaarheid en bereikbaarheid moet worden gewerkt. D66 wil niets liever dan dat inwoners na de veranderingen geen slechte ervaringen meer hebben met het OV en weer vertrouwen krijgen in het vervoer dat Syntus in opdracht van de provincie verleent. Dat kost echter tijd en vraagt derhalve geduld; zeker omdat bij iedere wijziging wel weer een andere groep inwoners erop voor- of achteruit zal gaan. De situatie heeft al maanden de volle aandacht. De inzet is om te zoeken naar een goede balans en de kwetsbare groepen van mensen in Leusden Zuid te bedienen, die nu buiten de bus lijken te vallen. Naar aanleiding van de bijeenkomst twee weken geleden, verheugt het D66 te constateren dat de provincie en gemeente weer gezamenlijk spreken en nadenken over oplossingen. In genoemde bijeenkomst bleek dat de voorstellen betrekking hadden op het Verbeterplan 2019. D66 is benieuwd naar de voortgang van de korte termijn oplossingen m.n. in 2018. Geïnformeerd wordt of het College in deze een beeld kan schetsen van de planning en (on)mogelijkheden.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof richt zich in de eerste plaats tot de aanwezigen vanuit Leusden op de publieke tribune. Zij heeft een aantal mensen vaker gezien bij de gemeenteraad in Leusden en de gesprekken die zijn gevoerd. Zij waardeert de aanwezigheid en vastberadenheid enorm en het feit dat zij hun stem ook vandaag laten horen. De SP heeft aandacht voor dit onderwerp gevraagd, maar het is een breed gedragen gevoel dat men m.n. voor wat betreft Leusden Centrum Zuid terug wil naar het oude i.c. de bus terug wil.

De provincie heeft de handen ineen geslagen met de gemeente Leusden. Verkend is welke varianten mogelijk zouden zijn en echt een toegevoegde waarde zouden hebben. Die varianten zijn inmiddels in beeld, maar moeten nog verder worden uitgewerkt.

Spreekster benadrukt dat de provincie het reizigersbelang voorop wil blijven stellen. Dat betekent dat niet alleen naar een klein gedeelte moet worden gekeken, maar ook naar de lange termijn en wat dat betekent voor de verschillende groepen reizigers. Daarnaast moet worden verkend welke korte termijn maatregelen mogelijk zijn. Ook die zijn inmiddels in beeld en worden nader onderzocht. Het betreffen m.n. twee servicelijnen en aanpassing van de route van de Buurtbus. Dat de inspreker geen ervaring heeft met de Buurtbus komt omdat hij daar niet rijdt. De provincie is bereid eventueel noodzakelijke infra-aanpassingen hiervoor aan de bussluis voor haar rekening te nemen. Voorts wordt bekeken of de frequentie van de bus over de OV-baan door de Tabaksteeg kan worden verhoogd en of aanvullend maatwerk kan worden geleverd door het aanwezige lokale vervoer als ook de Regiotaxi.

In reactie op het betoog van de SP dat er provincie-breed problemen spelen, licht spreekster toe dat de provincie in deze naast opmerkingen ook diverse zienswijzen heeft ontvangen over de concessies.

Daarover krijgt de commissie een terugkoppeling in de informatiebijeenkomst ter zake na afloop van deze vergadering.

De heer De Droog informeert voor wat betreft de korte termijn maatregelen naar het proces, in de zin van wanneer op welke momenten wat zou kunnen worden gedaan.

Mevrouw Poppe merkt op dat de SP heeft begrepen dat uitbreiding van de Buurtbus extra vrijwilligers vergt, die niet te vinden zijn. Bovendien rijdt de Buurtbus niet heel vroeg en laat. Voor woon-werkverkeer hebben mensen daaraan derhalve niets. Op grond hiervan pleit de SP voor een buslijn die naast de 17 en 217 een rondje door het dorp rijdt, met een aansluiting op de bus naar Amersfoort. Daarmee zouden mensen voorlopig geholpen kunnen zijn, maar niet met een servicelijn dan wel Buurtbus.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat de los van de concessie in beeld zijnde korte termijnmaatregelen vrij snel kunnen worden ingevoerd. Die zouden mee kunnen lopen met het Vervoersplan 2018.

Begin oktober zijn de consequenties van de lange termijnmaatregelen in beeld en kan worden bekeken wat zal worden meegenomen voor het Vervoersplan 2019. De aanpassingen van de dienstregelingen zijn dermate, dat goed in beeld moet worden gebracht wat dat voor andere delen van Leusden betekent.

De conclusie van de SP met betrekking tot de Buurtbus en servicelijnen acht spreekster prematuur. Zij pleit ervoor voor de korte termijn vanuit de mogelijkheden te denken en niet alleen maar vanuit de onmogelijkheden. Op die manier zit de provincie ook met de gemeente Leusden aan tafel; de gemeente Leusden heeft daarbij wel aangegeven alleen maar over de lange termijnmaatregelen te willen spreken.

Mevrouw Poppe kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de gemeenteraad van Leusden op een wat ander spoor zit dan de desbetreffende inwoners die van de bus gebruik moeten maken. De SP pleit ervoor goed te luisteren naar wat de mensen zelf willen en welke ideeën zij hebben. Spreekster denkt dat de inwoners uit Leusden op de publieke tribune best een idee hebben over hoe zij een tijdelijke oplossing in elkaar zouden willen steken.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af; hij bedankt de belangstellenden uit Leusden die hiervoor naar het provinciehuis zijn gekomen.

1.6 Termijnagenda (versie 25 augustus 2017)

Energieagenda - Nadere info overleg Stad Utrecht en Bank Nederlandse Gemeenten

Gedeputeerde Van den Berg verwijst naar de Statenbrief Opzet provinciaal energiefonds (agendapunt 2.2), waarmee hij meent aan de toezegging te hebben voldaan.

In GS overleggen of er een duurzaamheidsverslag opgesteld kan worden

Gedeputeerde Van den Berg rapporteert, dat het College geen voorstander is van een exclusief duurzaamheidsverslag naast de Jaarrekening. Wel is besloten om de duurzaamheidsaspecten prominenter in het Jaarverslag te laten terugkomen, zodat zichtbaar is wat in de diverse portefeuilles wordt gedaan.

De heer Travaille deelt mede dat het de PvdD betreft dat er geen apart duurzaamheidsverslag zal worden opgesteld. Prominenter in het Jaarverslag klinkt goed, maar wellicht kan dit een duurzaamheids hoofdstuk/paragraaf worden, zodat wel expliciet op één plek herkenbaar is wat het oplevert, ook in verband met de ambities en de duurzaamheidscoördinator die nu start.

Gedeputeerde Van de Berg acht dit een goede suggestie en zegt toe dat die zal worden overgenomen.

Info over uitspraak RvS planschade windmolens

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat de PVV aangaf dat uit de uitspraak RvS blijkt dat op een andere manier zou worden omgegaan met planschade. Hiertoe is de uitspraak van de RvS nader bestudeerd. Daarin is niet expliciet gevonden dat tot een ander oordeel wordt gekomen dan de gebruikelijke werkwijze bij planschade. Dit is overigens eveneens bij het Rijk nagevraagd. Hij beschouwt hiermee deze toezegging als afgehandeld.

Bij de politie aandacht vragen voor alcoholcontroles en het in zijn algemeenheid ontbreken van concrete doelen in het Handhavingsplan

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt mede dat de afspraak met de politie thans wordt ingepland. Zodra dit overleg heeft plaatsgevonden, kan de commissie een terugkoppeling tegemoet zien.

Fietspad USP Zeist

Mevrouw Poppe informeert naar de stand van zaken. Voorts is de vraag hoe wordt omgegaan met het feit, dat de gemeenten De Bilt en Zeist geen nieuw fietspad willen, maar een uitbreiding van het oude fietspad.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht, met betrekking tot de stand van zaken, toe dat door bureau Tauw onderzoek is gedaan naar de voor- en nadelen van de diverse varianten van zowel het bestaande- als een nieuw tracé. Op 21 september en 26 september a.s. koppelt de provincie dit terug in de gemeenteraad Zeist resp. De Bilt. Daarna komt spreekster terug bij de commissie. Het is bekend dat er verschillende geluiden zijn o.a. van de belangenverenigingen in Zeist over het bestaande tracé. De provincie heeft thans alle varianten en mogelijkheden in beeld, op basis waarvan uiteindelijk een keuze zal kunnen worden gemaakt.

Rijnbrug

De heer Van den Dikkenburg memoreert, dat in juli is toegezegd dat in deze vergadering nader zou worden teruggekomen op de Rijnbrug. De SGP mist dit onderwerp op de agenda.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat de planning is om op 13 september a.s. een gezamenlijke (betreffende gemeenten, provincies Gelderland en Utrecht) informatiebijeenkomst te houden. De reden is dat het zomerreces in Utrecht eerder was afgelopen dan in Gelderland en Gelderland heeft verzocht de informatie gelijktijdig naar buiten te brengen.

Toegankelijkheid van fietspaden in recreatiegebieden

Mevrouw Hoek merkt op dat scootmobielen en fietsers vaak niet goed van het ene fietspad naar het andere fietspad kunnen vanwege markeringen (hekjes, paaltjes). 50PLUS vraagt hiervoor aandacht bij nieuw aan te leggen fietspaden.

Op verzoek van de voorzitter zegt spreekster toe dit onderwerp de volgende keer als een rondvraag te formuleren.

De voorzitter sluit de bespreking over de Termijnagenda af.

2. ENERGIE

2.1 Statenbrief Versnellingsagenda Windenergie

De voorzitter licht toe dat, vanwege het belang van dit onderwerp, is besloten dit punt ter bespreking te agenderen. Zij memoreert dat hierover op 28 augustus jl. een infosessie heeft plaatsgevonden. Daarin is al een aantal standpunten uitgewisseld.

De heer Hoefnagels merkt op dat in het rapport van het ingehuurde bureau drie voorstellen worden gedaan over hoe de provincie Utrecht in deze zou kunnen acteren (ingrijpen, niks doen of iets er tussenin). Uit de notitie blijkt dat het 'iets er tussenin' lijkt te worden gevolgd, hetgeen D66 ondersteund. Feitelijk is het doorgaan op een al een paar jaar geleden ingediende motie waarin het College wordt opgeroepen te proberen mee te sturen en initiatiefnemers te helpen, maar tegelijkertijd niet te vergeten dat alle omgevingspartijen moeten worden meegenomen. D66 kan zich vinden in de voorgestelde aanpak.

Mevrouw Vaessen merkt op dat het de VVD opvalt dat er in de eerste alinea van de notitie aangegeven wordt dat de provincie zich bij de Energieagenda focust op de meest kansrijke bijdragen aan de Energietransitie. De VVD hecht eraan op te merken dat dit zeker niet wind op land is. Als de realisatie van de 9 MW in Vianen is gerealiseerd, zit de provincie eind 2017 op 34 MW. In de notitie wordt aangegeven, dat de doelstelling waarschijnlijk niet zal worden gehaald in 2020. Indien de VVD kijkt naar de thans nog voorliggende projecten, acht zij het zeer onwaarschijnlijk dat die doelstelling wordt gehaald. Alle besluitvorming moet nog plaatsvinden. De VVD pleit ervoor aan te geven dat 2020 niet zal worden gehaald, maar misschien wel kort daarna. Ten aanzien van de windmolens in polder Rijnenburg zal de gemeente Utrecht in 2018 een uitspraak doen over de invulling van het energielandschap. Elders heeft de VVD gelezen dat in 2028 wordt gestart met woningbouw in Rijnenburg. Een periode van tien jaar en voordat de windmolens er staan nog maar een periode van 7 jaar. Windmolens zijn al niet rendabel, maar in 7 jaar zeker niet. De VVD stemt in met de voorgestelde route dat de provincie alleen windmolens blijft ondersteunen met draagvlak (conform het Coalitieakkoord) en hiervoor geen PIP's opstart. Spreekster verwijst vervolgens naar een artikel in het Financieel Dagblad d.d. 31 augustus jl., waarin staat dat de RvS het besluit van de provincie Noord-Holland om de windmolens in Amsterdam niet toe te staan ontvankelijk heeft verklaard. Er bestaat derhalve wel degelijk ruimtelijk een mogelijkheid om, als een gemeente dat niet doet, ook als provincie daaraan geen gehoor te geven als de windmolens niet in het landschap passen. Wat de VVD betreft blijft het bij 65,5 MW en gaat de provincie zich, op het moment dat dit is gehaald, richten op kansrijker mogelijkheden voor de Energietransitie.

Mevrouw De Haan informeert naar de status van de bespreking van dit onderwerp. Op grond van de infosessie op 27 augustus jl. heeft de ChristenUnie begrepen dat thans m.n. sprake is van een procedureel voorstel en dat in een volgende commissieronde inhoudelijk over dit thema zou worden gesproken. Zij hoort echter toch allerlei inhoudelijke reacties. Die kan de ChristenUnie ook geven, maar had dit tot een volgende ronde willen bewaren. De voorzitter licht toe dat in de Statenbrief wel expliciet wordt gevraagd of de commissie zich kan vinden in de voorgestelde route. Aan de ChristenUnie wordt verzocht zich daarover in ieder geval uit te spreken.

De heer Ubaghs hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat het de PVV verheugt dat de VVD steeds meer de richting van de PVV opschuift ter zake van dit onderwerp. De PVV hoopt dat de VVD dit ook zal waarmaken, ongeacht de ongetwijfeld toenemende coalitiedruk. Het standpunt van de PVV over het rapport moge duidelijk zijn. De inhoud voegt niets toe aan datgene dat al bekend was; daarmee is € 10.000 weggegooid. De PVV vraagt zich af of dat geld niet beter had kunnen worden besteed. Als keer op keer blijkt dat een doelstelling niet worden gehaald, dient de vraag te worden gesteld of die doelstelling wel reëel is en niet bijgesteld moet worden. Uit het staatje blijkt dat geen enkele provincie op schema ligt en toch wordt vastgehouden aan die doelstelling. Volgens de PVV is dat vechten tegen windmolens.

De heer Boswijk deelt mede dat het CDA zich kan vinden in de voorgestelde route mits wordt vastgehouden aan draagvlak, hetgeen al is genoemd. Het CDA is van mening dat er vanuit mag worden gegaan dat de 65,5 MW in 2020 niet wordt gehaald. Geïnformeerd wordt of de consequenties daarvan al bekend zijn. De vraag is of het Rijk in dat geval de regie niet overneemt.

De heer Van den Dikkenberg memoreert dat de SGP op het standpunt staat dat windmolens op zee horen. Iedere stap in de richting van windenergie binnen de provincie Utrecht met haar prachtige landschap is er een teveel, dus ook de stappen die mogelijk worden gezet naar aanleiding van de voorliggende notitie. De SGP kan zich derhalve niet vinden in de voorgestelde route, temeer omdat

daarmee toch een achterdeur wordt opengezet voor PIP's om de doelstelling te halen. Die stap wil de SGP in ieder geval niet maken.

De SGP is voorstander van een omslag naar duurzame energie en staat op het standpunt dat hiervoor zou moeten worden ingezet op energiemindering en zon, waarin Utrecht koploper is. Daar moet de provincie trots op zijn. De SGP pleit ervoor de ervaringen uit Amersfoort en Utrecht maximaal uit te nutten en dat provincie-breed in te zetten.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij diegenen die pleiten voor het vasthouden aan draagvlak. 50PLUS is geen voorstander van windmolens, maar begrijpt dat op grond van de gemaakte afspraken bekeken moet worden wat kan worden bereikt.

50PLUS is voorstander van duurzame energie en steunt het pleidooi om te kijken naar andere mogelijkheden dan windmolens.

Spreekster vestigt de aandacht op de locatie Het Klooster Nieuwegein. Gelet op het geringe draagvlak, dat uitgangspunt moet blijven, is 50PLUS van mening dat deze locatie niet meer zou moeten worden genoemd.

De heer Nicolai deelt mede, dat de ChristenUnie op zich positief tegenover de voorgestelde route staat. Het stuk roept echter wel een aantal vragen op.

In het rapport staat duidelijk dat de provincie zich feitelijk buiten spel heeft gezet. De strategie is erop gericht om provincie en gemeenten tot overeenstemming te laten komen. De vraag is op welke manier daaraan is gewerkt en op welke wijze in de nabije periode wordt gerealiseerd dat die afstemming er wel op een goede manier gaat komen.

Wat de ChristenUnie betreft is het stuk soms ook wat te positief. Enerzijds wordt geschetst dat de weg heel lang is en het de vraag is of de doelstelling zal worden gehaald. Anderzijds staat in de brief 'Om kort na 2020 het doel te bereiken', waarmee wordt gesuggereerd dat het wel haalbaar is. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Travaille deelt mede dat de reactie van de PvdD deels aansluit op het betoog van de ChristenUnie. De kans dat Nederland in 2018 het WK in Rusland speelt is groter dan de kans dat de provincie haar windenergiedoelen realiseert. Een andere overeenkomst is dat men al lang tevoren kon zien aankomen dat het misgaat en er niet is ingegrepen. De PvdD betreurt dat het College er pas medio 2017 achter komt dat de aanpak volgens de Energieagenda niet bijdraagt aan meer windenergie.

Spreekster memoreert dat de PvdD eerder, met steun van de ChristenUnie, heeft voorgesteld om met de gemeenten afspraken te maken over energieambities en maatregelen. Dit voorstel werd redelijk ondersteund, maar niet overgenomen. Nu, na weer een jaar vertraging en een groot extern onderzoek, wordt dit als belangrijkste oplossingsrichting genoemd; uiteraard staat de PvdD daar achter.

In de landelijke monitor wind op land staat dat het ontbreken van provinciale regie in Utrecht het belangrijkste knelpunt is voor het bereiken van het doel. In de discussienotitie zou de PvdD daarom ten aanzien van dat punt een analyse verwachten; wat er de afgelopen is gedaan, wat op grond daarvan anders zou moeten, een planning en hoeveel geld daarvoor nodig is. Indien dit thans niet aan de orde komt, zal volgend jaar weer precies dezelfde discussie worden gevoerd.

Mevrouw Krijgsman deelt mede dat de PvdA zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de ChristenUnie en de PvdD. De PvdA was niet verbaasd in het adviesrapport te lezen dat de doelstelling waarschijnlijk niet worden gehaald. Zij memoreert dat de PvdA eerder heeft gevraagd de evaluatie naar voren te halen en vraagt zich dan eveneens af wat dit zegt over de urgentie en de ambitie van het College ten aanzien van dit onderwerp. Voorts is de vraag wat er nu concreet verder wordt gedaan. De PvdA kan zich vinden in het advies in het rapport. De PvdA heeft eveneens gelezen dat er in Amersfoort twee locaties zijn waarvoor in Amersfoort draagvlak is, maar in de buurgemeenten Soest en Hoevelaken niet. Geïnformeerd wordt wat het College gaat doen om dat vlot te trekken.

Spreekster memoreert het experiment in Overvecht met wat kleinere turbines bovenop een flat. Voor zover de PvdA bekend is, ondervinden bewoners geen enkele overlast van die turbines en lijkt dit een geslaagd project te zijn. Wellicht moet overwogen worden af te stappen van de grote windmolens en mogelijkheden van andere, nieuwe, manieren nader te bekijken.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP zich aansluit bij het betoog van de ChristenUnie en de PvdD. Voor wat betreft het PIP sluit de SP zich aan bij de VVD; het PIP is voor de SP een onbegaanbare weg. De windenergieopgave is weliswaar door het Rijk verstrekt, maar er moet wel draagvlak voor zijn. Dat de doelstelling niet wordt gehaald, staat voor de SP vast. Geïnformeerd wordt welke maatregelen het College voornemens is te nemen om dit aan te jagen. Voor het overige kan de SP zich wel vinden in de voorgestelde werkwijze.

De heer Van Essen deelt mede dat het voorliggende voorstel, om het beleid van de provincie ten aanzien van de windenergieopgave te intensiveren, GroenLinks verheugt. De bijdrage aan de windenergieopgave is een van de belangrijkste bijdragen die de provincie aan de Energietransitie kan leveren. Het wordt derhalve terecht geacht, dat hiervoor aandacht is. Bovendien benadrukt GroenLinks dat wind op land nog altijd een van de goedkoopste vormen van duurzame energie is, o.a. twee keer zo goedkoop als zonne-energie en derhalve een belangrijk aspect om mee te wegen. Overigens mag niet worden vergeten dat Nederland zich met het Klimaatakkoord Parijs heeft gecommitteerd aan 1,5 graad opwarming. Dat betekent een enorme intensivering van de opgave. Een deel daarvan zal uiteindelijk terugkomen bij de provincies.

De 65,5 MW opgave voor de provincie Utrecht betekent ca 27 windmolens. Eind dit jaar staan er ca 15, zodat er rond 2020 nog ca 12 moeten komen. Dat aantal zou wat GroenLinks betreft geen enkel probleem mogen zijn. Het vraagt echter wel een actievere rol van de provincie, hetgeen GroenLinks ook terugleest in de voorgestelde aanpak.

Wat GroenLinks betreft eindigt het niet bij 65,5 Mw. Het verheugt GroenLinks te lezen dat het College daar ook zo over denkt. Indien wordt gekeken naar het meest voor de hand liggende potentieel in de provincie Utrecht (langs het Amsterdam-Rijnkanaal en enkele snelwegen) wordt al snel uitgekomen op een veelvoud van 65,5 MW. Gezien de bredere klimaatambities en de noodzaak waarvoor wordt gestaan, acht GroenLinks het van essentieel belang om de langere termijn en dat perspectief vast te houden.

De heer Ubaghs informeert hoe GroenLinks staat tegenover het standpunt van de VVD dat het bij 65,5 MW moet blijven.

De heer Van Essen wijst erop dat het voorstel afkomstig is van het College. Daarin leest GroenLinks duidelijk dat het College aangeeft verder te willen gaan dan 65,5 MW. Voorts komt er een nieuw Kabinet. Voor de langere termijn moet derhalve worden afgewacht met welke voorstellen die op dit vlak gaat komen. De Klimaatopgave waarvoor Nederland staat, de eigen Energieagenda en ambities die daarin zijn geformuleerd, w.o. klimaatneutraal in 2040, vereist in de visie van GroenLinks dat verder moet worden gedacht dan 65,5 MW.

GroenLinks verzoekt het College de Staten regelmatig (min. 1 – 2 per jaar) te informeren over de voortgang van de realisatie van de opgave en over de intensiveringsaanpak.

Gedeputeerde Van den Berg stelt vast dat de Staten het vasthouden aan draagvlak belangrijk blijven vinden en voorts een terechte kanttekening plaatsen bij de haalbaarheid van de doelstelling. Zoals het thans door het College is geformuleerd, is het niet haalbaar. Op grond daarvan wil het College met de Staten in gesprek over een versnelling, hetgeen ook als zodanig is afgesproken in het Coalitieakkoord. De provincie wil zich aan het contract met het Rijk, die het ook nog steeds over wind heeft, ondanks het feit dat zich ongetwijfeld andere alternatieven aandienen, houden, omdat zij een betrouwbare contractpartner is.

Draagvlak en PIP lijken in strijd met elkaar te zijn. In de presentatie vorige week is echter aangegeven dat gemeenten waar draagvlak aanwezig is soms om praktisch uitvoerbare redenen vragen een en ander vorm te geven door middel van een PIP. Ter illustratie wijst spreker op de Grebbelinie.

Op grond van het van toepassing zijn van de Crisis- en Herstelwet en de Energiewet is het wel zo dat een initiatiefnemer voor het afgeven van een vergunning bij de provincie komt als in de ruimtelijke plannen een locatie staat waar windenergie kan en de gemeente dit afwijst; indien ook de provincie de vergunningaanvraag afwijst, dan ligt die vraag voor bij het Rijk. Dit zijn vanzelfsprekendheden die in de Wet vastliggen.

Initiatieven zoals kleinere turbines op daken van flats worden eveneens meegenomen.

Spreker benadrukt dat wind nog steeds een hele belangrijke, snel te realiseren, manier is om duurzame energie op te wekken.

Spreker heeft begrip voor suggesties zoals windmolens op zee en zonne-akkers. Het College acht het echter eveneens van belang door te gaan met wind op land als er voldoende draagvlak is. De provincie zou als hindermacht optreden als zij initiatieven op dat gebied niet zou stimuleren, mits het past binnen al het ander provinciaal beleid.

Spreker constateert bij een meerderheid ondersteuning van de voorgestelde route. Voorgesteld wordt te intensiveren en afspraken te maken over samenwerking daar waar de initiatieven liggen. In het onderzoeksrapport staat ook een aantal initiatieven genoemd. Korthedshalve zij daarnaar verwezen. De versnelling zal voornamelijk zitten in de afspraken die op gemeentelijk niveau zijn gemaakt over de doelstellingen. Op de vraag hoe het College een en ander gaat realiseren en hoe College en Staten samen kunnen optrekken om dat verder vorm te geven, zal nader worden teruggekomen bij de verdere uitwerking.

Spreker is zich ervan bewust dat sprake is van een precair onderwerp. Dit vergt goed overleg, een goede procesbegeleiding, een goede omgevingsmanagement, duidelijk aangeven wat van elkaar wordt verwacht, duidelijk zijn richting inwoners en vervolgens de gemeenteraden/Staten in positie brengen om hierop uiteindelijk een beleid te formuleren. De provincie heeft een belangrijke taakstelling te vervullen. Spreker denkt thans voldoende richting te hebben gekregen om daarop verder te gaan.

De heer Travaille wijst erop dat de afgelopen tien jaar ook is ingezet op samen optrekken, omgevingsmanagement. De vraag is wat nu echt anders wordt.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat de opgave van 65,5 MW, waarvoor ook gemeenten staan, bij gemeenten tot nu toe niet zo als vanzelfsprekend werd ervaren. Wat anders wordt is dat hierover concreet met gemeenten in gesprek wordt gegaan, in de zin van wat zij daaraan gaan doen en dat hierover afspraken worden gemaakt. Daarbij zal worden aangegeven dat de provincie een voorziening heeft in de vorm van omgevingsmanagement om gemeenten daarbij te helpen, hetgeen overigens ook al is gebeurd. In die zin deelt spreker de conclusie van de landelijke monitoring ten aanzien van het gebrek aan regie door de provincie Utrecht niet. De provincie kiest alleen voor de weg van het aangaan van een duurzaam gesprek om met elkaar de mogelijkheden te verkennen en vervolgens smart (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdsgebonden) geformuleerde afspraken te maken. Getracht wordt dat met elkaar vorm te geven.

De heer Travaille memoreert dat de PvdD dit voorstel al een half jaar geleden heeft gedaan.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dit en geeft aan dat dit vormgegeven is door een extern bureau te vragen hierop versnellingsadviezen aan te dragen. Daarvoor moest eerst de evaluatie worden afgewacht. Uit de landelijke monitor blijkt dat het trager gaat dan verwacht. Dat betekent dat de provincie nu een stapje naar voren moet doen in het proces en iets meer verantwoordelijkheid moet pakken, in de zin van een actievere rol. Dat is duwen, trekken en vooral initiatieven ondersteunen die het mogelijk maken om de doelstelling te realiseren.

Mevrouw Hoek informeert of andere initiatieven dan wind, bv. zonnepanelen op daken, door het Rijk in mindering wordt gebracht van de opgave van 65,5 MW.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat dit niet het geval is. Met het Rijk is een contract afgesloten over wind. Het gaat derhalve alleen om de MW die in de provincie Utrecht wordt opgewerkt door wind op land. Mede gelet op het Klimaatakkoord Parijs, moeten Initiatieven die misschien een grotere versnelling met zich meebrengen of wellicht maatschappelijk aanvaardbaarder

zijn, zeker niet worden nagelaten. Alles dat gericht is op de doelstellingen van het Rijk, provincies en individuele gemeenten om in 2030-2050 energie neutraal te zijn, tellen mee.

Mevrouw Vaessen deelt mede dat de VVD zich aansluit bij het standpunt van de SGP dat windmolens op zee horen. Indien wordt gekeken naar de kostprijs, dan kost wind op land in de laatste projecten 6,7 kW/u en op zee 5,45. De verwachting is dat wind op zee in de komende tenders zelfs subsidievrij gerealiseerd gaan worden, hetgeen in Duitsland al het geval is.

De VVD staat op het standpunt dat aan de gemaakte afspraken moet worden vastgehouden en derhalve moet worden getracht met draagvlak de 65,5 MW te halen. Daarna stelt de VVD echter voor geen windmolens meer op land te plaatsen, maar op zee waar niemand er last van heeft en hier te investeren in daadwerkelijk bijdragend aan de Energietransitie ultra diepe geothermie, waarover later in deze vergadering nog zal worden gesproken.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

2.2 Statenbrief Opzet provinciaal energiefonds

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdA.

De heer Wagenmans zet uiteen dat het voorstel de indruk wekt alsof hiermee alles wordt gezegd over de invulling van het nieuwe provinciaal energiefonds. Dat dit voorstel er ligt verheugt de PvdA, evenals het feit dat er nu uitzicht is op een provinciaal energiefonds van meer dan € 20 mln.

Tegelijkertijd roept de brief de vraag op hoe dit fonds er precies uit gaat zien en wat de criteria zijn.

De PvdA begrijpt dat wordt aangehaakt bij het door SETU gehanteerde investeringsreglement. De PvdA vraagt zich af of, als een dergelijke substantiële verhoging van het fonds wordt toegepast, er ook geen ruimte zou moeten zijn om dit fonds, naast leningen, ook te benutten voor participaties; vooral omdat participaties meer inhaken op de behoefte van investeerders aan eigen vermogen.

Geïnformeerd wordt of thans alle informatie over dit fonds op tafel ligt of dat de Staten nog de gelegenheid krijgen hierover een nadere inhoudelijke discussie te voeren. Als het laatste het geval is, beveelt de PvdA aan ook nadrukkelijk te kijken naar de mogelijkheden van participaties.

Voorts pleit de PvdA ervoor te bekijken of er, naast de gemeente Utrecht, andere gemeenten zijn die op basis van een vergelijkbare constructie een financiële bijdrage zouden kunnen leveren, waardoor het draagvlak in de provincie wellicht wordt vergroot en de omvang van het fonds naar € 30 mln. zou kunnen groeien. Dat levert mogelijkheden tot reductie van de fondsmanagementkosten en een efficiëntere werking van het fonds. De vraag is of de € 1,75 op termijn voldoende dekking biedt voor alle fondsmanagementkosten.

Ten aanzien van de criteria vraagt de PvdA zich af of dit fonds projecten, die al een SDE-subsidie krijgen, uitsluit van ondersteuning. Dat zou de PvdA betreuren. Juist projecten, die al over een SDE-subsidie beschikken, hebben veelal voor hun organisatievorm en bedrijfsvoering behoefte aan andere ondersteuning via een lening of participatie.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat de Statenbrief m.n. informatie bevat over de constructie.

Hij kan zich voorstellen dat de Staten ook informatie hadden willen krijgen over wat het fonds nu precies doet. In het kader van de Energieagenda heeft het College aangegeven dat in deze aangesloten zou worden bij het succesvolle energiefonds van de Stad Utrecht. Het fonds is m.n. bedoeld voor het middenkader (MKB, instellingen, woningcorporaties, burgerinitiatieven mits wordt voldaan aan de desbetreffende criteria). Het is niet de bedoeling om allerlei financieringsconstructies te stapelen; het fonds is evenmin bedoeld voor particulieren.

Er heeft een uitvoerige marktconsultatie plaatsgevonden naar de beschikbare instrumenten. Bekeken is wat succesvol en/of nodig is. Daaruit is deze voorziening gekomen als de provincie initiatieven wil belonen.

Er is een uitvoeringsorganisatie, die € 1,75 mln. vraagt. Dat heeft te maken met het feit dat het fonds nog niet volledig revolverend kan zijn. Via de BNG leent de provincie uit dat fonds, waarop een

rentepercentage zit dat iets lager is dan een lening via de bank; dat verschil moet de supportorganisatie draaiende houden maar is nog net niet voldoende. Het zou kunnen zijn dat dit met een groter fonds en een gelijkblijvende expertise in omvang wel mogelijk is, maar dat moet worden afgewacht. Het betreft ook voor de provincie een noviteit. Weerstandsvermogen en – capaciteit van de provincie mogen hieronder niet lijden; daarover is goed nagedacht. De provincie wil hiermee eerst van start gaan alvorens andere gemeenten daarbij te laten aansluiten. Hierbij speelt tevens een rol dat met de Stad Utrecht een uitvoerige discussie is gevoerd over een zgn. Chinese wall in het fonds; dat houdt in dat de Stad Utrecht niet buiten de stad mag besteden. Dat moest juridisch en comptabel worden geregeld, hetgeen inmiddels is gebeurd.

De doelstellingen zijn nadrukkelijk vormgegeven in de vorm van de CO2-reductie, de hardheid van de organisatie, de terugbetaaltijd en welke bijdrage het levert. Er zit nog wel wat ruimte, die spreker echter thans niet expliciet gaat toezeggen. In de toetsing door de fondsmanager zitten criteria op grond waarvan een beschikking al dan niet wordt afgegeven; het fondsreglement is een daarvan. Voorts kunnen in de individuele beschikkingen afwegingen zitten. Er zullen altijd voorbeelden langskomen die maatwerk vragen.

Vooralsnog bevat het voorliggende in grote lijnen de titel waarop het fonds gaat starten. Er zit een evaluatiemoment in, ook voor de provincie, omdat het een instrument kan zijn dat de provincie zelf gaat uitbouwen, maar wellicht ook op andere plekken kan worden ingezet.

De heer Wagenmans merkt op dat het investeringsreglement vooral is gebaseerd op ervaringen in de Stad Utrecht. Er wordt een provinciaal fonds ingesteld, waarvan driekwart van de middelen afkomstig is van de provincie. De provinciale dekking ten aanzien van de inzet zou dan ook nadrukkelijk moeten zijn bediend. Spreker kijkt in deze m.n. ook naar de kansen die er zijn om hierin in het Landelijk Gebied te investeren. De vraag is of SETU dan de meest geschikte fondsmanager hiervoor is, in de zin of voldoende expertise op dat vlak aanwezig is. Daarnaast is de vraag of de energie-technische ontwikkelingen in het ruimtelijk gebied en de aanwezige kansen voldoende in de criteria en investeringsmogelijkheden tot uitdrukking komen.

De PvdA vindt het instrument heel belangrijk en had op grond daarvan via het fonds willen zien waarop gericht geïnvesteerd zou kunnen worden en dat het past bij de uitkomsten van de marktverkenning. De PvdA hecht eraan hierover nader te worden geïnformeerd, zodat de Staten worden meegenomen in wat dit fonds voor de provincie kan betekenen in de toekomst in relatie tot haar ambities. Spreker geeft mee hiervoor een informatiebijeenkomst te organiseren.

De heer Van Essen hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat de opzet van het provinciaal energiefonds Utrecht GroenLinks verheugt. De constructie is slim; met € 4 mln. van de provincie wordt een fonds van meer dan € 20 mln. gecreëerd. GroenLinks spreekt daarvoor haar waardering uit richting het College en diegenen die daarbij betrokken zijn geweest. Dat het om een samenwerking gaat tussen provincie en gemeente verheugt GroenLinks eveneens.

Voor wat betreft de criteria is GroenLinks er voorstander van een en ander niet teveel dicht te timmeren. Dat staat in de visie van GroenLinks mede aan de basis van het grote succes van het bestaande Utrechtse Energiefonds. Het is belangrijk die benadering te continueren, zeker met aandacht voor specifieke mogelijkheden in buitengebieden. Wat GroenLinks betreft is de wat brede aanpak juist de kracht waaraan niet teveel zou moeten worden getornd.

Geïnformeerd wordt wanneer de evaluatie is voorzien.

Van het huidige fonds is bekend dat het redelijk snel uitgeput dreigde te raken en dat ook revolverende middelen al snel volledig waren ingezet. Het lijkt GroenLinks goed dat de Staten tijdig worden geïnformeerd als dat met dit fonds dreigt te gebeuren, zodat gezamenlijk desgewenst op zoek kan worden gegaan naar extra revolverende middelen.

Geïnformeerd wordt of de Chinese wall twee kanten op werkt.

De heer Travaille memoreert dat de PvdD bekend staat als een kritisch volger van het energiebeleid, maar dit lijkt goed in elkaar te zitten. De PvdD uit zorgen over de strategie om te bewerkstelligen dat

dit fonds optimaal wordt gebruikt voor alle initiatieven in de regio, maar wellicht lost dit zich vanzelf op. Tot nu toe is er veel aandacht voor hoe het fonds eruit ziet. In aansluiting op de door de PvdA naar voren gebrachte punten, is de vraag hoe een strategie kan worden ontwikkeld, dat dit fonds ook zo goed mogelijk in het buitengebied kan worden gebruikt.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat in de marktconsultatie juist is gekeken naar de werkbaarheid van dit instrument in een breder perspectief. Alles dat langskomt en binnen de criteria past, is toepasbaar in het landelijk gebied; daarin wordt geen onderscheid gemaakt ten opzichte van de Stad Utrecht. Ter illustratie wijst spreker erop dat het Energiefonds Utrecht daken van de dugouts van een sportvereniging heeft voorgefinancierd; sportverenigingen zijn overal en kunnen allemaal meedoen.

Of optimaal gebruik wordt gemaakt van het fonds, zal permanent worden gemonitord. Als het instrument niet voldoet, zal wellicht een stapje terug moeten worden gedaan omdat het te snel gaat, hetgeen in Utrecht is gebeurd. In 2020 – 2023 komen de eerste bedragen terug. Dat is succesvol, maar tegelijkertijd is sprake van een leeg fonds en een fondsmanager die wel moet worden betaald. Dat is de reden dat de provincie en de stad Utrecht elkaar hebben opgezocht en de lening via de BNG is overkluisd, waardoor er weer geld beschikbaar is. Er zit een Chinese wall in voor de stad Utrecht. Met het EBU-fonds 'Nul op de meter' heeft de provincie geconstateerd dat er, als het instrument goed is, maar de markt het op een of andere manier niet oppakt, iets mis is. In het kader van het Energiefonds zal goed in de gaten worden gehouden of het niet te snel of te langzaam gaat; het op die plekken wordt ingezet waar dit rendement oplevert en bijdraagt aan een versnelling van de Energietransitie. Indien het vorenstaande te minimaal is en een effectievere inzet noodzakelijk blijkt, dan is bijstelling gewenst.

Spreker meent dat een evaluatie na 2 jaar is voorzien, maar zegt toe dit specifiek te zullen nagaan en daarop nader te zullen terugkomen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

2.3 Statenbrief Geothermie

De heer Travaille geeft aan dat geothermie belangrijk kan worden voor de duurzame energieopgave. Onlangs heeft Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) echter gerapporteerd dat er ook nogal wat risico's zijn verbonden aan aardwarmtewinning; in de factsheet zijn enkele risico's benoemd.

De PvdD informeert op welke manier de provincie betrokken is/zal worden bij de winning van aardwarmte en of de provincie ook verantwoordelijk is voor de aan diepe geothermie verbonden risico's.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat diepe geothermie mooi lijkt, maar hierbij moet tegelijkertijd worden opgemerkt dat m.n. de ultra diepe geothermie (UDG) een nieuwe technologie betreft die in Nederland nog niet is toegepast. Die expertise is aanwezig, maar misschien niet zo vanzelfsprekend bij alle consortia die zich daarmee nu bezighouden. De provincie Utrecht heeft letterlijk goud in handen met het consortium GOUD, dat m.n. wel over veel expertise beschikt op dit terrein.

Het rapport van de SodM beveelt spreker onder de aandacht van een ieder aan. Daarin wordt geadviseerd niet te focussen op de Energietransitie, maar mede op het kundig uitvoeren, exploreren, het feit dat UDG niet alleen in technische- maar ook in omgevingszin risico's met zich meebrengt en nagaan hoe die kunnen worden gemitigeerd. SodM heeft advies uitgebracht aan het Ministerie van EZ. Spreker meent dat er vandaag een reactie komt richting de Kamer over hoe met dat rapport om te gaan. In die reactie wordt de door de PvdD geuite zorg over de kennis en kunde ter zake van UDG meegenomen. Het Ministerie van EZ is zich terdege bewust van de mogelijke risico's in de ondergrond. Een van de adviezen van SodM is te overwegen om gebruik te maken van Energiebeheer Nederland (EBN), die over veel kennis en kunde beschikt op het gebied van boren naar olie en gas. EBN participeert al veel in dit soort onderzoeken, niet alleen seismologisch maar ook m.n. op het

gebied van het exploreren van de desbetreffende putten. EZ staat op het standpunt dat EBN zou moeten meelopen in de zeven proposities, waarmee een Green Deal is afgesloten. EBN en TNO zullen leidend zijn in het seismologisch onderzoek, maar ook in de begeleiding van de exploratie van het uiteindelijke boren en de risico's die dat met zich meebrengt in relatie tot de afzet. EBN zal derhalve ook toetreden in het Utrechtse project GOUD, om zichtbaar te maken wat de risico's zijn en hoe die kunnen worden voorkomen/beheerst. De provincie en de Stad Utrecht zitten niet risicodragend in dit project.

Mevrouw Noordenbos deelt mede dat de SP zich aansluit bij het betoog van de PvdD; de veiligheid voor drinkwater en de aardkorst moet worden gewaarborgd. Op grond daarvan is het van belang dat de provincie bij het project betrokken blijft, ook als dit eenmaal draait en goed loopt. Aangegeven wordt dat de provincie goud in handen heeft. De SP heeft begrepen dat vooral publieke partijen investeerder zijn van het project GOUD. Indien straks goede winsten worden gemaakt, is de vraag of dit ook in publieke handen blijft.

De heer Ubaghs informeert of het College, als uit onderzoek blijkt dat de risico's beheersbaar blijken te zijn en de kosten nog iets lager worden, bereid is om UDG als alternatief voor windmolens te zien. Met 100 UDG bronnen is aan de energieopgave voldaan en zijn er geen windmolen meer nodig.

Mevrouw Vaessen hecht eraan op te merken dat de secretaris-directeur van SdoM een voormalig Shell directeur betreft die ook de belangen van zijn eigen industrie behartigt, omdat UDG een bedreiging is voor de bestaande olie- en gasindustrie. Hij heeft het over cowboys in het Westland. De partij die in Utrecht is geselecteerd om de boring te verrichten heeft al vele jaren ervaring in het boren naar olie en gas; zij zou deze partij derhalve niet onder de categorie cowboys willen scharen maar onder de categorie ter zake kundig.

De Green Deal die op 19 juni jl. is gesloten start met een uitgebreid onderzoek van de bodem. Het plan daarvoor wordt op 31 oktober a.s. door EBN opgeleverd. Daarin wordt ook heel goed naar de risico's gekeken.

Voorts is van belang om op te merken dat er niks aan de bodem wordt onttrokken; er wordt water rondgepompt. De aardbevingen in Groningen worden veroorzaakt doordat gas aan de bodem wordt onttrokken met verschuivingen van gesteenten als gevolg; bij UDG is dat niet het geval.

Tegenwoordig kan met nieuwe technieken heel goed worden opgespoord of er seismische activiteiten in de bodem zitten. In dat geval wordt op die plekken niet geboord. Daarmee kunnen in haar visie de risico's derhalve goed in kaart worden gebracht en beheersbaar worden gemaakt. Zoals blijkt uit de factsheet, betaalt UDG zich terug in 7 jaar; daarna is het gewoon een rendabele businesscase.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat de provincie voor een deel in de financiën bijdraagt; het betreft echter geen publieke- maar particuliere aangelegenheid. Het gaat om hele grote bedragen, waarin de provincie niet moet gaan participeren. Het is de markt, waarbij de provincie aansluit. Het College heeft geen opvatting over initiatieven voor alternatieve energiebronnen die een bijdrage leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot en de klimaatdoelstellingen van het Klimaatakkoord Parijs. Als blijkt dat met UDG geen windmolens, zonnepanelen, bio-vergisting meer nodig is, dan zal de markt dat als zodanig uitkristalliseren. Een voordeel van UDG is wel dat het niet klimaatafhankelijk is en derhalve 24/7 kan worden opgewekt.

Met de betrekking tot de vraag van de PVV, antwoordt spreker dat eerst maar moet worden geprobeerd de doelstellingen te gaan halen en het tempo op te voeren.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

2.4 Memo GS Indicatoren energietransitie 2017

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdD.

De heer Travaille wijst erop dat tijdens de expertmeeting vorige week is vernomen dat Utrecht de provincie is met de kleinste windenergie doelstelling en het verst achter ligt. Uit het overzicht blijkt dat de provincie Utrecht in plaats van 5% energiebesparing 2% meer energie heeft verbruikt. Op grond hiervan zou de PvdD verwachten dat de provincie nauwlettend monitort en een en ander tijdig in beeld brengt, zodat kan worden bijgestuurd. Gelet op het feit dat thans in augustus 2017 pas de helft van de resultaten van 2016 bekend zijn, is de PvdD benieuwd wanneer de andere helft van de resultaten tegemoet kan worden gezien.

In het memorandum voor het bid van de provincie Utrecht voor huisvesting van het Klimaatinstituut wordt de regio Utrecht geprijsd als koploper op het gebied van klimaatonderzoek en adaptatie. Als dat zo is, mag worden verwacht dat de resultaten tijdig worden gemonitord en bijgehouden.

Aangezien energie een prioriteit is in het Collegeprogramma en gebleken is dat de provincie flink achterloopt ten aanzien van de doelen, pleit de PvdD voor een snellere/slimmere monitoring. Alleen op basis van tijdige informatie kunnen de Staten toezien op resultaten en tijdig bijsturen.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen, dat het een lastige vraag is. Hij had de Staten graag de indicatoren willen geven en m.n. de twee ontbrekende. De provincie is voor wat betreft de gegevens echter afhankelijk van RWS, die de gegevens krijgt aangeleverd van de energiebedrijven. Er wordt op dit moment een discussie gevoerd over de privacy van de gegevens die aan RWS worden aangeleverd. Het College is vooralsnog niet van plan een monitoringsysteem op te zetten, omdat die er als is en de gegevens daaruit tijdig kunnen worden gehaald. In IPO-verband wordt hiervoor serieus aandacht gevraagd bij het Kabinet, om te bewerkstelligen dat die gegevens wel op provinciaal niveau kunnen worden verkregen. Op dit moment kunnen de gegevens op nationaal niveau wel geanonimiseerd worden aangeleverd bij het CBS, hetgeen afgelopen nacht is gebeurd. Zichtbaar is dat de cijfers (vorig jaar tot en met juli dit jaar) met betrekking tot de CO₂-reductie op landelijk niveau 1% achteruitlopen in plaats van 5% vooruit. Dat heeft alles te maken met een toename van het energieverbruik in de afgelopen tijd als gevolg van een aantrekkende economie, meer mobiliteit, fossiele brandstoffen en kolencentrales. Minister Kamp heeft inmiddels aangegeven dat er een aantal forse tenders staat met betrekking tot alternatieve energiebronnen op zee. De twee grootste windmolenparken van Europa (op de Noordzee) worden aanbesteed; voorts wordt de SDE-subsidie, ook in de belastingmaatregelen, doorgetrokken tot 2023.

De heer Travaille informeert wanneer het College denkt hierop terug te kunnen komen.

Gedeputeerde Van den Berg verwacht over twee maanden, omdat in IPO-verband niet zo regelmatig wordt vergaderd. Daarnaast vindt slechts eens in de drie maanden een overleg plaats tussen een afvaardiging van het IPO (3 vertegenwoordigers) en de Minister; spreker maakt daar geen deel van uit.

Mevrouw Poppe stelt vast dat het energieverbruik is toegenomen in plaats van bespaard; de doelstelling was 5% besparen en dat is 2,1% meer verbruik geworden. Zij memoreert, dat al meerdere malen is gesproken over besparingen. De SP informeert of het niet tijd wordt om meer te doen aan het verduurzamen van huishoudens, sociale woningbouw, bedrijven en kantoren.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dat het tijd wordt om meer te doen aan de verduurzaming. Dat heeft hij bedoeld te zeggen met en, en, en... Dat blijft noodzakelijk. Het is geen lineaire aangelegenheid. De provincie hoopt met de versnelling ook exponentieel te versnellen om de doelstelling te halen. De Staten zijn daarbij om daarvoor op alle niveaus aandacht, inzet en geld te vragen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af en draagt het voorzitterschap over aan de heer Jansen.

3. RECREATIE EN MILIEU

3.1 Statenvoorstel Besluitvorming toetreding gemeente De Ronde Venen tot Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Mevrouw Noordenbos merkt op dat de provincie jaarlijks ca € 7,5 ton gaat meebetalen aan het recreatiegebied Vinkeveense Plassen. Hiervoor wordt geld gehaald uit het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug. De helft van de recreanten in het gebied komt uit de provincie Noord-Holland. De SP heeft vernomen dat de provincie Noord-Holland plannen heeft om ca € 11 mln. te besteden aan een doorvaart tussen de Loosdrechtse Plas en de Wijde Blik; veel mensen zijn daarvan geen voorstander, omdat het feitelijk alleen ten goede komt aan motorboten die van de ene naar de andere plas willen varen. Geïnformeerd wordt waarom de provincie Noord-Holland niet wordt gevraagd mee te betalen aan de Vinkeveense Plassen.

Mevrouw Vaessen deelt mede dat de VVD het voorstel toejuicht en zich daarin kan vinden. De VVD acht van belang, dat de Vinkeveense Plassen onderdeel blijven van een recreatieschap. Daarnaast draagt het bij aan een vergroting van de efficiëntie van de recreatieschappen, zoals is afgesproken in het Coalitieakkoord.

In reactie op het betoog van de SP, wijst spreekster erop dat Inwoners van Utrecht ook varen op de grachten in Amsterdam, waarvoor de provincie Utrecht niet betaalt.

De heer Suna vestigt de aandacht op de overwegingen (punt 6) in de als aparte bijlage bijgevoegde brief wijzigingsvoorstel GR Stichtse Groenlanden, waarin wordt gesproken over het ontwikkelen van openlucht recreatie in relatie tot bescherming van natuur- en landschap. Geïnformeerd wordt wat daarmee precies wordt bedoeld.

Mevrouw Dercksen deelt mede dat D66 instemt met het voorliggende voorstel. Het is gebaseerd op een toetredingsovereenkomst, die binnenkort zal worden ondertekend. D66 spreekt waardering uit voor de zorgvuldige voorbereiding; een en ander is in een kort tijdsbestek tot stand gekomen. Hiermee is een groot probleem door de plotselinge uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap Vinkeveense Plassen opgelost.

Het voorstel is tegelijkertijd gebaseerd op het veel bredere rapport Verkenning fusie recreatieschappen. D66 staat achter de hieruit gehaalde maatregel, hetgeen overigens niet vanzelfsprekend betekent dat zij de gehele inhoud van de Verkenning ondersteunt. De Stichtse Groenlanden bestaat nu uit 8, incl. de provincie uit 9 deelnemers; daar komt de Ronde Venen nu als 10^e deelnemer bij. Het veel grotere recreatieschap Utrechtse Heuvelrug (12/13 deelnemers) heeft het niet gehaald. Op grond hiervan plaatst D66 de waarschuwendende opmerking: hoe groter een schap, hoe moeizamer de samenwerking uiteindelijk kan blijken te zijn.

Mevrouw De Haan deelt mede dat de ChristenUnie instemt met het voorstel. Het ligt in lijn met het tot nu toe gevolgde proces, waarvan de meerwaarde wordt herkend.

Zij memoreert dat de ChristenUnie in een eerdere vergadering aandacht heeft gevraagd voor het financieel meerjarenperspectief. De slinkende begroting, ook van dit schap, baart de ChristenUnie zorgen. Wellicht kan worden aangegeven op welke manier het College op dit punt wil toezien.

De heer Boswijk deelt mede dat het CDA zich aansluit bij het betoog van de ChristenUnie. Voor het overige kan het CDA zich vinden in het voorstel.

Gedeputeerde Pennarts merkt, in reactie op de vraag over de strategie, op het van belang te achten mee te laten wegen wat de uitgangssituatie was; die was niet optimaal. De provincie had te maken met een schap waarvan de begroting op lange termijn niet sluitend was. Daarvoor was een beweging in gang gezet om te bekijken wat zou kunnen worden verkocht met de minst mogelijke risico en wat zou kunnen worden behouden met welke financiële middelen. De gemeente De Ronde Venen, de

provincie Utrecht en Amsterdam, die nog een forse verantwoordelijkheid nemen voor het behoud van de legakkers en de zandeilanden, hebben in deze de handen ineengeslagen.

Terecht wordt opgemerkt dat er € 230.000 extra provinciaal geld naartoe gaat. De gelegenheid deed zich voor de dekking daarvoor te halen uit het vrijvallende budget van het liquiderende schap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Krommerijgebied.

Gezien het feit dat een groot deel van de recreanten in het Vinkeveense Plassengebied afkomstig is uit Noord-Holland, kan de vraag worden gesteld waarom de gemeente Amsterdam uit het schap treedt. Dat is de strategie en keuze van de gemeente Amsterdam, waarover ook wel een discussie is gevoerd. Indien voor de uittreding de juiste termijn in acht wordt genomen en een afkoopsom wordt betaald, kan iedere gemeente uit een schap treden.

De strategie in het voorliggende voorstel is het onderbrengen van de recreatieopgave van De Ronde Venen in een schap, waarmee de uitvoeringsorganisatie ten behoeve van de Vinkeveens Plassen stevig blijft maar ook de Stichtse Groenlanden haar taken kan uitvoeren.

Desgevraagd door mevrouw Noordenbos, antwoordt spreekster dat de provincie Noord-Holland niet meebetaalt, omdat de Vinkeveense Plassen in de provincie Utrecht liggen en daarmee derhalve tot de recreatieopgave van deze provincie behoren. Op die manier zijn de Vinkeveense Plassen ook bestuurlijk ondergebracht in een schapsstructuur van de provincie Utrecht. De insteek is dat de recreanten uit andere provincies geld uitgeven, hetgeen weer gunstig is voor de inwoners en ondernemers in het Vinkeveense Plassengebied.

Door D66 is de kanttekening geplaatst dat groter niet altijd beter is. Daarmee wordt verwezen naar het rapport Fusie recreatieschappen, waarin een soort stip op de horizon is gezet naar één groot schap. Spreekster heeft begrip voor die kanttekening, omdat zij in de praktijk ook een soort van ideale schaal ziet. Het verheugt het College dat voor deze tussenfase gekomen wordt tot de Stichtse Groenlanden met tien leden. Eerst zal worden bekeken of dat werkt voordat wordt doorgegaan naar die volgende stap. Dat heeft weer zijn eigen afweging, waarover de besturen van de schappen uiteindelijk zelf gaan.

Er is aandacht gevraagd voor het meerjarenperspectief in de begroting van de Stichtse Groenlanden en die van de Vinkeveense Plassen, die voorlopig naast elkaar blijven bestaan. Met elkaar zal in het schap worden besproken wat op de lange termijn wordt voorgestaan, in de zin van wat de opgave is, welk doel wordt nagestreefd en de cruciale vraag wat de deelnemers daarvoor over hebben.

Spreekster geeft aan het door de PvdA naar voren gebrachte punt niet in de stukken te kunnen terugvinden. Afsproken wordt dat de heer Suna hierover buiten de vergadering om contact met haar opneemt en het resultaat, indien dit relevant is voor de commissie, schriftelijk wordt teruggekoppeld.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af met de conclusie dat de commissie ermee instemt het voorstel door te geleiden naar PS met de titel klein debat.

3.2 Statenbrief vaststelling geluidsbelastingkaarten provinciale wegen 2016

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks en de PvdA.

De heer Van Essen geeft aan dat hetgeen heden wordt besproken een tussenstand betreft; de cijfermatige onderbouwing waarop het Actieplan verder kan worden uitgewerkt. Het verheugt GroenLinks dat hieraan aandacht wordt besteed. Verkeerslawaaai is een groot maatschappelijk probleem. In die zin ziet GroenLinks uit naar het Actieplan. De cijfers die nu zijn gedeeld laten in de visie van GroenLinks een opvallend en enigszins wisselend beeld zien. Het lukt nog maar beperkt om het aantal geluidgehinderde woningen echt terug te dringen. Het aantal woningen langs provinciale wegen dat blootstaat aan meer dan 55 dB stijgt van 6272 naar ruim 6900; terwijl het aantal woningen dat langs de meest drukke wegen staat juist is gedaald van meer dan 6200 naar ruim 5400. Indien die twee worden gecombineerd, zou dat betekenen dat het aantal woningen boven de 55 dB langs de minder drukke wegen bizar hard is gestegen, nl. van 53 naar meer dan 1500. GroenLinks kan

de cijfers derhalve niet geheel met elkaar rijmen. Verzocht wordt om een verduidelijkende memo in deze.

GroenLinks acht het wellicht nog belangrijker om te vernemen wat er achter deze trends zit. De vraag is in hoeverre geluid-reducerende maatregelen en verkeersontwikkelingen van invloed zijn op de trends.

Tot slot wordt geïnformeerd op welke wijze het onderwerp geluidshinder wordt meegenomen in de update van het Mobiliteitsprogramma en hoe de samenhang daarvan is met het Actieplan.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het betoog van GroenLinks. Voor het overige verwijst spreker naar de motivatie van de PvdA bij het verzoek om dit onderwerp op te waarderen tot bespreekpunt.

Mevrouw Poppe zet uiteen dat lawaai niet alleen een maatschappelijke belasting is, maar ook een belasting voor de gezondheid. Op grond daarvan deelt de SP de mening dat dit een vaste plek moet hebben in het Mobiliteitsprogramma. Een ieder moet zich realiseren dat schade als gevolg van geluid heel groot is. Dat mag niet worden veronachtzaamd. De provincie is daarvoor verantwoordelijk.

Gedeputeerde Pennarts deelt het belang van dit onderwerp, dat in een aantal programma's een plek krijgt, w.o. het Mobiliteitsplan en het nog op te stellen Actieplan Geluid.

De cijfers geven aanleiding tot meerdere interpretaties. Het gaat ook om meerdere soorten maatregelen. Bronmaatregelen (asfalt, snelheidsverlaging, stille banden); overdrachtsmaatregelen (geluidswallen, -schermen); gevelmaatregelen.

In tegenstelling tot sommige andere provincies (65 dB) komt de provincie Utrecht in actie bij 61 dB. Daarnaast is het zo dat maatregelen die bij 61dB worden genomen worden doorgetrokken indien op het zelfde traject sprake is van een lagere geluidsbelasting (55 dB). Het provinciaal geluidsbeleid wordt derhalve soepel toegepast, maar het blijft een uitdaging.

In de periode 2011 – 2016 zijn er meer dan 600 woningen bijgekomen in de geluidsklasse boven 55 dB en ook een aantal boven 61 dB. Dat heeft o.a. te maken met keuzes die worden gemaakt, in de zin van waar een weg wordt gerealiseerd, welke afweging van vraagstukken wordt gemaakt en of al dan niet genoeg wordt genomen met een lagere of hogere geluidsbelasting. In dat opzicht is de sinds kort beschikbare Maptable van de provincie een waardevolle aanvulling, ook voor gemeenten. Er kan direct worden gezien en uitgerekend wat de impact is van een besluit; wordt besloten om een weg te verleggen dan is eveneens bekend welke gevolgen dit heeft voor de geluidsbelasting, op basis waarvan een andere afweging kan worden gemaakt.

Spreekster wil thans niet verder ingaan op de decibelverschillen, maar biedt de Staten in deze een bijeenkomst aan om het fenomeen geluid, de maatregelen, de afwegingen, de mogelijkheden, mede in aanloop naar het Actieplan Geluid, door te nemen.

De voorzitter constateert dat de commissie belangstelling heeft voor de voorgestelde bijeenkomst en zegt toe dat deze door de griffie zal worden georganiseerd.

De heer Van Essen verzoekt zijn vragen in eerste termijn mee te nemen in het kader van de voorbereiding van de toegezegde bijeenkomst, hetgeen door gedeputeerde Pennarts wordt toegezegd.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4. MOBILITEIT

4.1 Stand van zaken grote projecten

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt het volgende mede.

Integraal plan Buitengebied Houten-Bunnik. Er hebben inmiddels twee bijeenkomsten plaatsgevonden om de te treffen voorgenoemde maatregelen in het buitengebied te presenteren.

Maatregelen om enerzijds het verkeer langs de daarvoor geëigende wegen te routeren en anderzijds om te zorgen dat het buitengebied wordt ontlast. De goed bezochte bijeenkomsten is door een aantal Statenleden bijgewoond. Aan het eind van het jaar zal het plan ter besluitvorming worden voorgelegd.

Rondweg Veenendaal. Vorige week heeft een bijeenkomst voor bewoners plaatsgevonden, waarin Sweco de verkeerskundige onderzoeken heeft gepresenteerd. De Ladder van Verdaas is langsgelopen, alsmede alle varianten die door bewoners, omwonenden en andere geïnteresseerden zijn ingediend. Tijdens die avond zijn weer andere alternatieven naar voren gebracht, maar ook zorgen geuit over het vervolgtraject. Deze week zal in de Stuurgroepvergadering worden bepaald welke varianten worden meegenomen naar het tweede gedeelte. Het is de bedoeling dat de gemeenteraad van Veenendaal eind dit jaar een besluit neemt over het advies dat zij aan de provincie wil uitbrengen. Begin 2018 zal het plan vervolgens ter besluitvorming aan de Staten worden voorgelegd.

Ondertunneling Maarsbergen. Het rapport over de evaluatie is inmiddels opgeleverd en is geagendeerd voor BEM. Voor de zomer heeft spreekster nog een goed gesprek gevoerd met de groep bewoners van de Engweg. Daarin hebben de bewoners uitgesproken dat zij liever een ander besluit hadden gezien, maar dat zij verder willen. Er is een aantal aandachtspunten meegegeven voor de uitwerking en verzocht om de metingen, die op dit moment die in de hele gemeente Utrechtse Heuvelrug plaatsvinden, uit te breiden met de Engweg; de wethouder zal daar naar kijken. Vorige week is het Q-team voor de eerste keer bij elkaar geweest. In de volgende vergadering verwacht zij daarover te kunnen rapporteren.

Bravo 3 – zuidelijke randweg in Woerden. De vorige keer dat hierover is gesproken heeft spreekster aangegeven dat de werkzaamheden naar verwachting rond de zomer 2017 zouden kunnen worden aanbesteed. Het bestek van de nieuwe fietsbruggen in Woerden is eind juni jl. gegund. De bouwactiviteiten worden zichtbaar; er wordt hard gewerkt. Het fietsverkeer zal de aankomende periode gedurende de werkzaamheden wel enige hinder ondervinden. De planning is dat het middendeel van de hoge fietsbrug over de Hollandbaan in de nacht van 13-14 oktober a.s. wordt ingehesen. Daarna wordt de brug afgemaakt en zal de aantakking aan de Kromwijkerwetering worden aangebracht. Zoals het er thans uitziet, zullen de fietsbruggen rond de Kerst klaar zijn. De fietsers kunnen daarvan dan weer gebruik maken via de rotonde Wulvenhorstlaan.

Het zgn. afbouwbestek is vorige week definitief gegund. Binnen dit bestek worden drie rotondes aangelegd, enkele kleinere bruggen en een weg op het zandlichaam. Zoals het zich nu laat aanzien, wordt de planning om de zuidelijke randweg in Woerden in de eerste helft van 2018 in gebruik te nemen gehaald. Indien er vertraging optreedt, zal spreekster dit rapporteren.

Uithoflijn. Afgelopen vrijdag zijn de Staten hierover geïnformeerd. Er is inmiddels ook een uitgebreide Statenbrief verstuurd. Daarin is meegedeeld dat de laatste kilometer van de werkzaamheden in het Stationsgebied, de estafette van de bouwwerkzaamheden, langer op zich laten wachten en dat thans wordt bekeken wat de consequenties daarvan zijn voor de Uithoflijn. Uiteraard wordt ernaar gestreefd om de eerste acht kilometer van het tracé (vanaf de P&R op de Uithof tot voorbij station Vaartsche Rijn) wel in gebruik te nemen. Berekend wordt of dat mogelijk is, omdat ook daarvoor een traminfra nodig in het stationsgebied. Naar verwachting is in het vierde kwartaal 2017 duidelijk of het realistisch is, wat de risico's zijn en wat de totale kosten zijn van het project.

De heer Van den Dikkenberg memoreert dat in de vorige vergadering is geïnformeerd of sprake was van een reële planning. Het plan dat er toen lag is thans kennelijk ineens niet haalbaar. Geïnformeerd wordt wat er de afgelopen twee maanden is gebeurd.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat de planning van de werkzaamheden in het stationsgebied is gaan schuiven, waardoor daar sprake is van een zgn. estafette. Daardoor is het bekeken alternatief (het aanleggen van infra met een s-bocht constructie waarmee om de bouwwerkzaamheden heen zou worden gereden) niet mogelijk.

Mevrouw d'Hondt vestigt de aandacht op agendapunt 5.9, stavaza regiotaxi Utrecht en Stichtse Vecht. Daarin staat dat de commissie bij dit agendapunt zal worden geïnformeerd over de ingebrekestelling en de stand van zaken.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat er een ingebrekestelling is verstuurd, omdat zichtbaar is dat de resultaten weer achter blijven. De provincie staat op het standpunt dat het belang van de reiziger hier voorop staat en wil in deze derhalve de vinger strak aan de pols houden. Er vindt veelvuldig overleg plaats. Zij zegt een uitgebreid memo toe ten aanzien van dit onderwerp.

De voorzitter rondt de bespreking over dit agendapunt af.

4.2 Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer 'Vervolgonderzoek beheer en onderhoud wegen en kunstwerken'

De heer Joustra deelt mede dat de VVD het voorstel enerzijds toejuicht; anderzijds acht de VVD het normaal dat er goed beheer wordt gevoerd en op deze manier assetmanagement wordt gepleegd. Bleeder

De heer Ijssenagger deelt mede dat de PVV zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de VVD. Verzocht wordt om een nadere toelichting op de reactie van het College over de lange afschrijvingstermijn. Het College stelt dat een technische levensduur als uitgangspunt is genomen; 60 jaar voor een aangelegde weg komt de PVV wel erg lang over.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij de vraag van de PVV. In samenhang daarmee vraagt de PvdA zich af wat precies de consequenties zijn van het overnemen van de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer. Als afschrijvingstermijnen worden verkort van 60 naar 30 jaar, dan heeft dit volgens de PvdA nogal wat financiële consequenties. De PvdA pleit voor inzicht in wat dat betekent. Voorts wordt geïnformeerd waarom in de Begroting niet structureel een voorziening wordt opgenomen voor beheer- en onderhoud.

De heer Van Essen geeft aan dat GroenLinks in deze commissie een toelichtende presentatie van de RR had verwacht. Geïnformeerd wordt waarom dat niet het geval is. GroenLinks spreekt waardering uit voor het inzichtelijke rapport. De aanbevelingen zijn zinnig en het verheugt GroenLinks dat het College daarmee aan de slag wil. Geïnformeerd wordt of dit eveneens betekent dat een wat meer adaptieve onderhoudsaanpak mogelijk wordt, waarbij wat meer wordt gemonitord op basis waarvan de kwaliteit van de frequentie van onderhoud wordt aangepast.

GroenLinks kan zich voorstellen dat in dit onderzoek veel informatie is verzameld over onderhoud, onderhoudskosten en staat van onderhoud in de verschillende provincies. De vraag is of er meer informatie vanuit het onderzoek bekend is, dan wel kan komen, over verschillen op dat vlak tussen de provincies, b.v. hoe hoog de onderhoudskosten per kilometer zijn of van een bepaald wegtype in de vier provincies. Het lijkt GroenLinks nuttig om over die informatie te beschikken, omdat het wellicht aangeeft of het heel voordelig dan wel relatief duur in Utrecht wordt gedaan.

De heer De Droog deelt mede dat D66 zich aansluit bij de waarderende woorden voor het onderzoek. D66 herkent daarin een deel van het debat terug dat een half jaar geleden is gevoerd rondom de nota Kapitaalgoederen. D66 grijpt deze gelegenheid aan om te informeren naar de voortgang van de toezeggingen die toen zijn gedaan, evenals met betrekking tot de andere nota's die op de Staten af zullen komen in dit kader.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de vragen van de ChristenUnie inmiddels zijn gesteld. De ChristenUnie sluit zich aan bij de waarderende woorden voor het rapport. Het verheugt de ChristenUnie dat het College de aanbevelingen overneemt.

De voorzitter licht toe dat de Randstedelijke Rekenkamer heeft aangegeven een presentatie niet nodig te achten, maar beschikbaar te zijn voor beantwoording van vragen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat al enige tijd geleden met elkaar is gesproken over het onderhoud van wegen, vaarwegen en kunstwerken. De provincie heeft de onderhoudstermijnen feitelijk al in beeld. Tijdens dat gesprek is geconstateerd dat er, met de wetenschap van nu en bij hantering van de afschrijvingstermijnen, sprake is van een tekort. Afgesproken is dat een nota Investerings wordt opgesteld, waarin de afschrijvingstermijnen in beeld worden gebracht en op basis daarvan het gesprek wordt gevoerd over de verschillende mogelijkheden van de afschrijvingstermijnen.

De technische afschrijvingstermijn van 60 jaar is gekoppeld aan de noodzaak van volledige vervanging. Daarin zijn keuzes te maken. Die keuzes zullen duidelijk worden gemaakt in de nota Investerings, alsmede de financiële consequenties. De behandeling van de nota Investerings staat gepland voor het vierde kwartaal 2017.

Desgevraagd door de heer De Droog, antwoordt spreekster dat de nota Investerings een concernbrede nota betreft over alle investeringen die door de provincie Utrecht worden gedaan, dus ook op het gebied van OV.

De heer Van Essen memoreert zijn vragen in eerste termijn om de aanpak van de streefwaarden meer te differentiëren, een inspectiestrategie te ontwikkelen, de vaste onderhoudscyclus los te laten om een meer adaptieve onderhoudsaanpak mogelijk te maken en een onderhoudskosten benchmark tussen provincies.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat sprake wordt van een meer adaptieve aanpak. Dat gebeurt op basis van de aangegeven risico's. Er is geen onderhoudskosten benchmark, maar het assetmanagement van de provincie Utrecht is gebaseerd op een beproefd voorbeeld uit Noord-Holland.

De heer Van Essen is van mening dat een onderhoudskosten benchmark de provincie wel nuttige inzichten zou kunnen bieden. Hij informeert richting de RR of zij over voldoende informatie beschikt om dat eenvoudig te doen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft aan dat de wijze waarop de provincie het assetmanagement thans toepast redelijk nieuw is. Op basis van het gesprek over de nota Assetmanagement is thans aangegeven dat het College over de dekking van de € 12 mln., die nu als tekort wordt gezien, later met de Staten in gesprek gaat. Iedere vier jaar zal een actualisatie plaatsvinden. Ook de afschrijvingstermijnen zijn verschillend. Daarover wordt aan het eind van het jaar met de Staten gesproken. Spreekster is er voorstander van om te kijken hoe andere provincies het doen en waar zij tegenaan lopen. Dat overleg vindt al plaats, maar zij is niet bekend met een benchmark onderzoek, omdat niet alle provincie op dezelfde wijze werken zoals uit het RR onderzoek blijkt.

Mevrouw Hoenderdos (RR) zet uiteen dat ook de RR niet over die gegevens beschikt. In het eerdere onderzoek van de RR naar geluidhinder op provinciale wegen is geconstateerd dat bv. aan stil asfalt in iedere provincie een ander prijskaartje hangt en anders wordt gemeten, omdat stil asfalt niet op alle wegdelen hetzelfde toepasbaar is. Dat heeft o.a. te maken met de stabiliteit van de ondergrond. Indien dat wordt doorgetrokken naar wegen en civiele kunstwerken in het algemeen, dan zijn er zoveel verschillen, dat het heel moeilijk is om een kostprijs te bepalen van een m² helemaal kant en klare weg. Het is wellicht wel mogelijk, maar de RR heeft dat voor de vier Randstadprovincies niet kunnen maken.

Spreekster bedankt de commissie voor de waarderende woorden voor het rapport. Er is voor gekozen geen presentatie te houden, omdat het om een vervolgonderzoek gaat en de RR de feiten voor zich vond spreken. Desgewenst is de RR uiteraard bereid alsnog een presentatie te geven.

De heer Wagenmans geeft aan dat de RR, ondanks het feit dat zij niet over informatie beschikt van de kostprijzen in de verschillende provincies, de aanbeveling doet om een traject in te zetten om te leren van de andere provincies. De vraag is van welke punten de provincie Utrecht dan m.n. zou kunnen leren.

De heer Van Kranenburg geeft aan dat de ChristenUnie wel hecht aan een wat meer gedetailleerde toelichting op het rapport.

De heer Van Essen vestigt de aandacht op de kortere afschrijvingstermijnen. Hij begrijpt dat het, als een weg eerder moet worden vervangen dan de afschrijvingstermijn, prettig is dat die middelen beschikbaar zijn. In algemene zin is de vraag of dan niet het risico bestaat dat meer geld wordt gereserveerd dan nodig is.

Mevrouw Hoenderdos merkt op dat de RR in de provincievergelijking inzichtelijk heeft trachten te maken waar de provincies van elkaar zouden kunnen leren. Twee concrete punten zijn de verschillende afschrijvingstermijnen, in de zin van wat de argumenten zijn in de verschillende provincies om zo uiteen te lopen van 25 – 60 jaar in de provincie Utrecht voor wegen en zelfs 100 jaar voor civiele kunstwerken. Een ander punt is de aslast van het verkeer. Zuid-Holland is de enige provincie die daarnaar nu nog stelselmatig onderzoek doet, omdat dit een zeer bepalende factor schijnt te zijn voor de slijtage van wegen. Dan is men er niet alleen met te onderzoeken welke invloed dat heeft, maar dient tevens te worden bekeken waar dat plaatsvindt en welke wegen dan harder slijten en in de provincie Utrecht misschien de 60 jaar niet halen. Dan is een probleem dat, als een wegdeel/viaduct de levensduur niet haalt en moet worden vervangen, de restwaarde in een keer moet worden afgeschreven. Dat levert een enorme druk op de begroting op, hetgeen de RR een risico noemt in haar rapport.

De voorzitter constateert voldoende belangstelling voor een presentatie over het voorliggende rapport. Hij zegt toe dat dit door de griffie zal worden georganiseerd. Spreker bedankt de afvaardiging van de RR vervolgens voor hun komst en toelichting. Hij stelt tot slot vast dat de commissie ermee instemt het voorliggende voorstel door te geleiden naar PS met de titel sterstuk.

4.3 Statenvoorstel Geheimhouding financiële gegevens NRU

De voorzitter licht toe dat het een procedureel besluit betreft, met het doel de geheimhouding te bekrachtigen, waarmee de inhoud niet aan de orde is.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP eraan hecht hierbij op te merken geheimhouding niet zo belangrijk te vinden; openheid en transparantie worden veel belangrijker geacht, temeer daar de gemeente Utrecht de gegevens ook niet zo krampachtig geheim houdt.

De voorzitter stelt vast dat de commissie ermee instemt het voorliggende voorstel door te geleiden naar PS met de titel sterstuk.

4.4 Statenvoorstel Busstalling

De heer Joustra zet uiteen dat als de provincie Utrecht bussen heeft er ook een remise moet zijn. De VVD vindt het derhalve logisch dat de provincie hieraan geld uitgeeft. Het betreft een extra last van € 1,35 mln., maar zojuist is aangegeven dat afschrijven van vastgoed er ook bij hoort. Geïnformeerd wordt of de € 29,8 mln. voor grondaankoop en ontwikkeling van bouw van de stalling over 25 of 30 jaar wordt afgeschreven. Als de jaarlijkse last € 22,5 mln. is, is de vervolgvraag hoeveel procent dit is van het totale budget.

De heer Wagenmans constateert dat er, voor wat betreft de locatie die wordt gekocht voor de stalling, mogelijk een spanning zit met het plan A-12 centraal, i.c. de verstedelijkingsopgave in dat gebied. In de notitie wordt gezegd dat de stalling inpasbaar is. De PvdA vraagt zich echter af of niet een serieus risico wordt gelopen dat de remise straks op een locatie komt waar nieuwe alternatieven moeten worden bekeken.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat de 3 ha grond met een aankoopwaarde van € 7,2 mln. niet hoeft te worden geactiveerd. Daarop wordt ook niet afgeschreven, omdat de grond zijn waarde behoudt op de balans. Het overige deel, € 22,5 mln., wordt jaarlijks afgeschreven over 30 jaar. De vraag hoeveel procent dat is van het totale budget zal zij schriftelijk beantwoorden.

Ook RWS heeft in dit kader aandacht gevraagd voor het verstedelijkingsperspectief A12 Centraal, in de zin van in hoeverre een busstalling past in een gebouwde omgeving. RWS houdt vast aan die verstedelijkingsopgave. De provincie zal er derhalve voor moeten zorgen dat het ontwerp van de busstalling voldoet aan het verstedelijkingsperspectief van de A12 Centraal. Het is mogelijk, maar het vraagt intensief overleg, hetgeen ook plaatsvindt.

De heer Wagenmans informeert of de eventuele daarmee samenhangende risico's financieel zijn vertaald in een risicoanalyse, omdat dit wellicht plotseling zou kunnen leiden tot een verhoging van de investeringslasten.

Mevrouw Hoek informeert om hoeveel bussen en vervoersbewegingen het gaat, gelet op het feit dat het om een bebouwde omgeving gaat. 50PLUS acht het bezwaarlijk als het om veel bussen en vervoersbewegingen gaat in een bewoonde omgeving en pleit er in dat geval voor te kijken of iets meer aan de buitenkant een andere locatie voor de busstalling is te vinden.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat het om een busstalling voor ca 185 bussen gaat. In principe rijden de bussen alleen 's ochtends de stalling uit en 's avonds weer in.

Er is een eerste scan gedaan in het kader van de inpasbaarheid van de busstalling in relatie tot de woningbouw. Daaruit is gekomen dat het een aandachtspunt is, maar wel mogelijk.

Er is ook gekeken naar een inpandige stalling met woningen. De indicatie van de kosten waren in dat geval echter € 10 – 15 mln. hoger. Op die manier zijn ook alle risico's goed in beeld gebracht. De Staten hebben de locatiestudie toegestuurd gekregen. Er zijn veel alternatieven in beeld gebracht. De voorgestelde locatie heeft tevens te maken met het mogelijk maken van een andere woningbouwontwikkeling (Merwedekanaalzone).

Mevrouw Hoek informeert of bekeken is of de busstalling een belemmering kan opleveren voor een eventueel nieuw te ontwikkelen woonwijk in dat gebied.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat daarnaar is gekeken.

De voorzitter stelt vast dat de commissie ermee instemt het voorliggende voorstel door te geleiden naar PS met de titel sterstuk.

4.5. Voortgangsrapportage programma VERDER

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66 en de SP.

De heer De Droog zet uiteen dat in het voorliggende stuk opvalt dat er veel wijzigingen zijn, in de zin van projecten die niet doorgaan dan wel opnieuw worden opgevoerd. Voorts ziet D66 hierin een nieuw project verschijnen, t.w. de ondertunneling Maarsbergen.

Een aantal jaren geleden is een gelimiteerde lijst ontvangen van alle in VERDER ondergebrachte projecten. D66 kan zich voorstellen dat als daaraan nieuwe projecten worden toegevoegd dit door de Staten moet worden bekrachtigd. De formele vraag is wanneer de Staten hierover gaan.

Voorts wordt verzocht om een beter leesbare voortgangsrapportage. Het was ooit een lijst projecten. Sommige gaan al dan niet door, er komen nieuwe zaken bij. In het onderhavige stuk leest D66 vooral veel nieuwe projecten met daaraan gekoppelde bedragen, maar een totaalplaatje ontbreekt.

Mevrouw Poppe constateert dat door het wijzigen van spelregels en het goochelen met budgetten niet meer duidelijk is in hoeverre de Staten nog een controlerende taak hebben en of zij die goed kunnen uitoefenen. Het uit handen geven van een aantal taken ontslaat de Staten niet van de verantwoordelijkheid van een goede controle. Op grond hiervan heeft de SP, naar aanleiding van de voortgangsrapportage en het bijgevoegde memo Fiets, de volgende vragen.

- er is een aantal projecten niet uitgevoerd en zal ook niet uitgevoerd worden. Geïnformeerd wordt hoe die beslissingen tot stand zijn gekomen. De desbetreffende projecten zijn uiteindelijk niet voor niets in het programma VERDER opgenomen; er moest noodzakelijk iets gebeuren volgens de provincie.
- In de Statenbrief staat dat de projecten in het VERDER-programma bijdragen aan een bereikbare regio in 2020. De vraag is waaruit dat precies blijkt.
- In de inleiding van de voortgangsrapportage staat dat de spelregels zijn veranderd. Dat bevreemdt de SP. Geïnformeerd wordt waarom.
- Geïnformeerd wordt naar het nut van het uitruilen van budgetten en hoe dat op de lange duur kan worden gecontroleerd. De vraag is wie gaat bepalen welk budget aan welk ander budget wordt toegekend en waarom. De SP ziet graag een schematisch overzicht van de reserves op dit moment, met een link naar de projecten waarvoor ze zijn.
- In het memo Fiets wordt gesproken over een pakket maatregelen voor het verbeteren van fietsroutes, bv. de snelfietsroute Amersfoort – Utrecht. Zoals eerder gezegd, willen de gemeente De Bilt en Zeist die fietsroute niet door een nieuw natuurgebied. Verzocht wordt om een nadere toelichting.
- Voorts wordt geïnformeerd wat in het kader van het memo Fiets mogelijkheden zijn om in het gebied Houten – Bunnik, dat ontlast moet worden, een fietstunnel aan te leggen in plaats van een fietsbrug. Er worden veel meer tunnels aangelegd; op de N237 telt de SP er al vijf.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat de fietstunnel bij de kruising van de A12 in beeld is geweest bij de maatregelen om het buitengebied tussen Bunnik en Houten autoluw te maken. Als gevolg van een dik pakket asfalt is de aanleg van een tunnel lastig en kostbaar. Thans is het voorstel om de huidige fietsbrug te vervangen door een gebruiksvriendelijkere. Dit alternatief zal aan de Staten worden voorgelegd.

De fietsverbinding richting het USP betreft m.n. Beter Benutten geld en niet zozeer de VERDER-maatregelen.

Bij het vaststellen van het regionale VERDER-pakket in 2009 is een samenhangend pakket opgenomen, waarmee de bereikbaarheid tussen alle modaliteiten in de regio tot en met 2020 op peil zou kunnen worden gehouden. Daarbij was sprake van een over-programmering van ca € 50 mln. Bij het vaststellen van het VERDER-pakket in 2009 is een evaluatie in 2013 afgesproken. Het resultaat van de evaluatie heeft in 2014 in het UVVB geleid tot een herijking van het pakket maatregelen. Het oorspronkelijke VERDER-pakket bestond uit 113 maatregelen ad € 544 mln. De herijking heeft ertoe geleid dat van 30 maatregelen is afgezien; daarnaast is gekort op de budgetten van maatregelen waarover nog geen besluit tot uitvoering was genomen, waarmee een budget resteerde van bijna € 499 mln. In het kader van de herijking zijn ook spelregels afgesproken. De Staten zijn begin 2015 schriftelijk op de hoogte gesteld van de herijking en daarbij afgesproken spelregels. De spelregels houden in dat alleen bij gelijkblijvende of meer effect een verschuiving tussen modaliteiten is toegestaan; de doelstelling en de eis van rentabiliteit moeten gewaarborgd blijven; het moet bedrijfseconomisch verantwoord zijn om een andere maatregel te nemen.

Spreekster zegt toe de commissie het gevraagde overzicht nogmaals te zullen toesturen.

Met betrekking tot het memo Fiets licht spreekster toe dat dit de uitwerking betreft van de met het BRU in 2014 afgesproken overeenkomst, waarin een aantal fietsmaatregelen is opgenomen.

In het RUVV 2017 staan projecten die al in de meerjarenbegroting waren opgenomen en nog in uitvoering zijnde projecten uit 2016. Desgewenst kan ook dat overzicht aan de commissie worden verstrekt.

De heer De Droog merkt op dat bij D66 nog steeds de vraag leeft hoe het zit met Maarsbergen. Hij begrijpt dat er kennelijk geld over is in VERDER en dat dit thans wordt ingezet om het project Maarsbergen te financieren. Geïnformeerd wordt naar de samenhang met de spelregels. Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt schriftelijke beantwoording toe. Vooruitlopende daarop zet zij uiteen dat het project moet voldoen aan de in het begin 2015 vastgestelde spelregels. Als het een nieuwe maatregel is, dan is het een maatregel die door de gemeente zelf is opgevoerd vanwege het feit dat een andere maatregel niet is doorgedaan dan wel een maatregel die in onderling overleg door de regio is opgevoerd.

De heer De Droog geeft aan dat D66 de eerder gemaakte afspraken als kaderafspraken beschouwt, op grond waarvan het op prijs zou worden gesteld dat dergelijke nieuwe maatregelen in de vorm van een Statenvoorstel worden gepresenteerd.

De heer Van Kranenburg sluit zich aan bij de vraag van D66. De concrete vraag is of de Staten haar zeggenschap over de projecten in 2015 niet uit handen heeft gegeven.

Mevrouw d'Hondt deelt mede dat de PvdA blij is met het toegezegde overzicht. De PvdA hoopt dat daarin ook iets staat over de begroting van die projecten versus de realisatie. Zij meent zich te herinneren dat in de gemeente Utrecht een overzicht is verstrekt, waaruit blijkt dat bv. de Daphne Schippersbrug veel goedkoper is gerealiseerd dan begroot en dat de gemeenteraad daardoor de mogelijkheid kreeg om het resterende budget voor iets anders in te zetten. Dat soort informatie kan de PvdA niet uit het huidige overzicht halen. De PvdA pleit ervoor dat in het toegezegde overzicht wel inzichtelijk te maken.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat als de realisatie van een maatregel goedkoper is dan aanvankelijk begroot, de vastgestelde spelregels bepalen hoe daarmee wordt omgegaan. Het vrijgevallen budget kan dan alleen worden ingezet voor maatregelen die hetzelfde of meer effect sorteren dan wel een maatregel die nog op de 'wachtlijst' van de VERDER-projecten staan. Het is niet zo dat er hele andere projecten kunnen worden toegevoegd. Zij zegt toe de beschikbare overzichten met de commissie te zullen delen.

De heer Hoefnagels licht ter verduidelijking toe dat in het UVVB spelregels zijn bepaald rondom VERDER. Die spelregels stelt D66 niet ter discussie. Het gaat om de spelregels die het College in 2008/2009 met de Staten heeft afgesproken. Tot nu toe is het College binnen die kaders gebleven in de zin dat als een maatregel afviel daarvoor een maatregel in de plaats kwam die op de lijst van VERDER-maatregelen stond. Nu wordt er echter ineens een hele nieuwe maatregel toegevoegd, t.w. het project Maarsbergen, zonder dat de Staten zich daarover hebben uitgesproken.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof begrijpt het punt dat door D66 naar voren wordt gebracht. Zij stelt voor het gesprek daarover te voeren aan de hand van de door haar toegezegde overzichten.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af met de conclusie dat hierop nader wordt teruggekomen nadat de commissie beschikt over de toegezegde overzichten.

4.6 Statenbrief Jaar en trendrapportage 2016 OV

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd door de PvdA.

Mevrouw d'Hondt leest in het verslag dat het aantal reizigers fors is toegenomen. Er worden echter altijd oplossingen gezocht binnen het bestaande aantal dru's. De PvdA zou het ambitieniveau met het College willen bespreken. De vraag is of gekozen blijft worden voor het inzetten op dikke lijnen

ten koste van dunne lijnen of dat er gegaan wordt voor goed OV voor iedereen, op grond waarvan er wellicht geld bij moet en daartoe een voorstel tegemoet kan worden gezien. Dat zou een keuze kunnen zijn. Voorts mist de PvdA de regiotaxi in het verslag. Aangezien de PvdA in de andere brief heeft gelezen dat er grote problemen zijn met de regiotaxi en de PvdA meent dat dit een volwaardig onderdeel vormt van een goed OV, hoort zij daarover graag meer terug.

De heer Joustra geeft aan dat de VVD het altijd lastig communiceren vindt met de PvdA op dit punt, omdat verschillend wordt gedacht over begrippen. Fors investeren in iets dat niet rendeert is in de visie van VVD desinvesteren. Het begrip 'een sociale functie voor een bus' is eigenlijk niet in te vullen. Als dan goed OV voor iedereen als terminologie wordt gebruikt, dan vraagt de VVD zich af hoe breed het begrip 'iedereen' is. De vraag is of echt voor alle mensen goed OV moet worden gerealiseerd. Voorts hecht de VVD eraan te memoreren dat de PvdA in 2014 voor de nota Uitgangspunten OV-concessie heeft gestemd.

De heer Van Essen deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de vraag van de PvdA over het accommoderen van de groei. In aansluiting daarop wordt geïnformeerd of het College een prognose heeft over het aantal OV-reizigers voor beide busconcessies. Voorts is de vraag of het College de Staten in aanloop naar de update van het Mobiliteitsplan meer inzicht kan geven in de bekostiging van het OV door het Rijk, waarop dat is gebaseerd, de bedragen die de provincie daarvoor krijgt en hoe dat zich de komende jaren zal ontwikkelen in relatie tot de verwachte groei van reizigers. GroenLinks kan zich voorstellen dat de commissie daarover nader schriftelijk wordt geïnformeerd in de vorm van een memo.

GroenLinks ondersteunt nog steeds de richting naar dikkere lijnen met hoge frequentie, omdat dit het aanbod van het OV in den brede ten goede komt. Dat vraagt echter wel aandacht voor een goede invulling van de last mile en voor het vervoer van reizigers die minder goed ter been zijn, waarvan hedenmiddag in de commissie een schrijnend voorbeeld is gehoord. GroenLinks hecht eraan het College mee te geven te bekijken op welke wijze die last mile kan worden gefaciliteerd; wellicht kan gebruik worden gemaakt van innovatieve concepten zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het OV-product als geheel.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de ChristenUnie zich aansluit bij de opmerkingen van GroenLinks. OV en sociale veiligheid zijn zaken die niet eenvoudig op elkaar lijken te passen; uit de berichten maakt de ChristenUnie op dat de sociale veiligheid alleen maar minder wordt. In de trendrapportage wordt gemist hoe de sociale veiligheid in het OV zich ontwikkelt. Wellicht kan dit worden toegevoegd aan het reeds toegezegde overzicht.

Mevrouw Poppe zet uiteen dat de SP op het standpunt staat dat er meer geld bij het OV moet als meer mensen daarvan gebruik maken. Indien het OV aantrekkelijker wordt gemaakt (o.a. door slimme last mile oplossingen in OV-fietsen, goede stallingen die met de OV-chipkaart kunnen worden bediend) dan wordt het OV vanzelf rendabeler. Het is evident dat bij uitbreiding van Utrecht (bebouwing in de kanaalzône) een goede ontsluiting via het OV moet kunnen worden geboden. Als mensen voor OV kiezen omdat dit makkelijker, sneller en goedkoper is, dan levert dit alleen maar een win-winsituatie op.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat uit de trendrapportages 2016 blijkt dat niet wordt gestuurd op het aantal dru's, maar op de kwaliteit van het OV in relatie tot het budget. In 2016 zijn meer dru's ingezet; hetzelfde geldt bij de streekconcessie. Tegelijkertijd wordt bekeken hoe een veel efficiëntere dienstregeling kan worden gefaciliteerd. Zij memoreert dat bij het Vervoersplan 2016 uitgebreid is stilgestaan bij de vraag hoe binnen de bestaande budgetten kan worden gezorgd dat de reizigersgroei wordt gefaciliteerd. Aan de andere kant wordt bekeken hoe OV betaalbaar kan worden gehouden. Het aantal reizigers neemt toe. De vraag is hoe het voorzieningenniveau in de provincie

Utrecht op peil kan worden gehouden. Daarnaast wordt in overleg met de gemeenten gekeken. Spreekster komt hierop binnenkort nader bij de commissie terug.

De Regiotaxi betreft m.n. WMO budgetten en slechts voor een klein gedeelte OV. Vandaar dat het niet in deze overzichten terugkomt. Dat zal apart moeten worden gerapporteerd. Er zijn wel klantwaarderingsonderzoeken van de WMO, die zij desgewenst nogmaals aan de commissie kan toesturen.

De klantwaardering sociale veiligheid wordt hierin wel opgenomen, maar andere cijfers op het gebied van sociale veiligheid niet, omdat het verschillende incidenten zijn (zgn. a, b, c-incidenten). Binnenkort kan de eerste rapportage van U-OV tegemoet worden gezien, naar aanleiding van de nieuwe aanpak (o.a. BOA's in het OV). Deze rapportage zal ook aan de commissie worden verstrekt, omdat de provincie zelf extra heeft geïnvesteerd in veiligheid in het OV door middel van toezichthouders. Het lijkt haar een goed moment op basis van voornoemde rapportages nader terug te komen op dit onderwerp.

Desgevraagd door de heer Van Kranenburg, zegt spreekster toe na te gaan welke informatie beschikbaar is over de trends in het aantal incidentmeldingen over de afgelopen drie jaar.

Mevrouw d'Hondt merkt, in reactie op het betoog van de VVD, op de PvdA het OV niet als een bleeder typeert. Als het OV rendabel was, had de provincie daaraan niks meer hoeven te doen. Het gaat de PvdA erom dat de provincie maatschappelijke voorzieningen faciliteert, ook als ze niet uit de markt kunnen worden gehaald. Als de dienstverlening terugloopt stappen nog minder mensen in het OV en is de provincie inderdaad aan het desinvesteren. Daar maakt de PvdA bezwaar tegen. Het verheugt de heer Joustra dat de PvdA de begrippen toch wel begrijpt en ook van mening is dat als het niet rendeert het een bleeder is. Het verheugt de VVD meer dat er, indien dikke lijnen rendabel worden gemaakt, geld overblijft om extra voorzieningen te treffen op die plekken die wellicht moeilijker bereikbaar zijn. Een van de weinige rendabele lijnen in de provincie Utrecht is de lijn Utrecht – Wijk bij Duurstede. Indien sprake zou zijn van 40 van dergelijke lijnen dan is het gesprek een andere, maar voorlopig betaalt de belastingbetaler/automobilist in het geval van de provincie Utrecht veelal de helft van het ritje van de busgebruiker. Er moet derhalve geld bij; als er geld bij moet is het niet rendabel; als het niet rendabel is, dan is het een bleeder.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.7 Memo Veiligheid halte Hoofd Graaflandstraat

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd door de PvdA. Op grond van de technische aard van de vragen en het feit dat de spreektijd van de PvdA om is, wordt op voorstel van spreker besloten dat dit onderwerp schriftelijk zal worden afgedaan.

4.8 Memo GS Syntus Verbeterplan II

Is reeds besproken bij de Rondvraag.

4.9 Statenbrief afwegingskader landbouwverkeer 2017

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66 en de PvdD. De inspreker heeft zich afgemeld.

De heer De Droog deelt mede dat dit in de ogen van D66 een kader betreft, dat de commissie thans in een brief vermomd tegemoet treedt. Hij memoreert dat eerder in deze vergadering in algemene zin is verzocht om als het kaders betreffen, dit in de vorm van een Statenvoorstel voor te leggen. Kijkend naar de inhoud, is D66 van mening dat er ten aanzien van de samenhang een link is te leggen naar o.a. de Landbouwvisie of het instrumentarium RO dat de provincie ter beschikking heeft (waar wordt al dan geen landbouw voorgestaan, wat is het gevolg voor stromen in de provincie). Een ander aspect is het integraal bekijken van dergelijke vraagstukken. Het is spreker bekend dat andere provincies een totaalkaart hebben van doorgaande routes. Geïnformeerd wordt naar de

stand van zaken in deze. In de visie van D66 zou het handig zijn als gebruikers van deze routes weten hoe zij kunnen rijden.

D66 is voorts van mening dat het van belang is een afweging te maken tussen de veiligheid van de automobilist en die van de fietser als het gaat om de vraag waar de provincie landbouwverkeer laat rijden. Het voorliggende stuk gaat uit van al het landbouwverkeer op de wegen ernaast. D66 denkt dat er wel degelijk ruimte is om landbouwverkeer ook op de provinciale weg te laten rijden.

Tenslotte vraagt D66 zich af of nagedacht is over de mogelijkheid om te werken met timeslots op de wegen voor landbouwverkeer bv. niet toestaan in de spits.

De heer Travaille merkt op dat D66 een aantal fundamentele punten aan de orde heeft gesteld die over een afwegingskader gaan; de PvdD sluit zich daarbij aan.

In het afwegingskader Landbouwverkeer 2017 is een analyse gemaakt van de oorzaken van problemen met landbouwverkeer. Er staat letterlijk in dat, door schaalvergroting in de landbouw en meer inzet dan voor ander dan landbouw gerelateerd gebruik, deze vaak zware voertuigen meer grotere afstanden afleggen. Dit probleem wordt alleen nog maar groter als de provincie meer vergunningen gaat afgeven voor mestvergisters, zoals nu is gedaan in Cothen waardoor dagelijks tientallen auto's met mest door de regio heen en weer rijden.

Zoals bekend is de PvdD veelal een voorstander van brongerichte aanpak. In het afwegingskader staan echter alleen end of pipe verkeersoplossingen. De PvdD pleit ervoor het afwegingskader iets te verbreden. D66 heeft daartoe een aanzet gedaan. De PvdD legt daar de volgende naast. Aangezien schaalvergroting het grootste probleem is bij het optreden van problemen met landbouwverkeer, stelt de PvdD voor ook na te denken over mogelijkheden voor schaalverkleining, extensivering of in ieder geval het voorkomen van redelijk onzinnige vrachtverkeerretjes van auto's met mest die naar mestvergisters moeten rijden.

De heer Wagenmans merkt op dat, indien dit daadwerkelijk moet worden beschouwd als een kader, het op een andere manier moet worden geagendeerd.

De voorzitter memoreert dat aan het begin van de vergadering in algemene zin is aangegeven, dat gekeken zal worden naar de grens tussen kader en informatie. In het onderhavige geval betreft het in zijn visie echter vaststaand beleid.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat het vigerend beleid, het kader waarmee wordt gewerkt, de nota Landbouwverkeer op provinciale wegen is. Daarin hebben de Staten kaders meegegeven hoe hiermee moet worden omgegaan. Dat kader is niet gewijzigd en daarmee wordt derhalve nog steeds gewerkt. Waar tegenaan werd gelopen is het feit dat de landbouwvoertuigen groter worden en er een wetsvoorstel ligt om landbouwverkeer een kenteken te laten voeren en de snelheid van landbouwvoertuigen te verhogen naar 40 km/u. Met dit afwegingskader wordt voorgestaan met alle belanghebbende partijen te kijken of er, binnen het meegegeven kader van in principe geen landbouwverkeer op de provinciale weg, alternatieven/slimmere oplossingen/maatwerk voor wegen met een kleinere intensiteit zijn te bedenken. Het gaat verder dan alleen mobiliteit (landbouw, economie, ruilverkaveling, verkeerseducatie).

De voorzitter benadrukt wat de kaderdiscussie betreft nogmaals dat aan het begin van de vergadering is toegezegd dat daarop nader zal worden teruggekomen. Spreker rondt vervolgens de bespreking over dit onderwerp af.

4.10 Statenbrief Oversteekbaarheid fauna 2017 - 2020

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp eveneens over de kaderdiscussie gaat. Op zijn voorstel, wordt besloten de behandeling van dit onderwerp door te schuiven naar de volgende vergadering.

De heer Travaille pleit ervoor de schriftelijke opmerkingen van de PvdD ter onderbouwing van de opwaardering tot bespreekpunt in de voorbereiding voor de volgende vergadering mee te nemen, hetgeen door de voorzitter wordt toegezegd.

De heer Van Kranenburg merkt in algemene zin op moeite te hebben met het feit dat de bespreking van een aantal opgewaardeerde onderwerpen niet doorgaat, terwijl er nog voldoende tijd aanwezig is. Hij verzoekt het Presidium zich te buigen over de vraag hoe hiermee moet worden omgegaan.

De voorzitter kan zich de opmerking van de ChristenUnie voorstellen. Het punt is dat een deel van de opwaardeerders evenals GS geen spreektijd meer hebben. Voorts memoreert hij de presentatie waarvoor een half uur is ingepland en het feit dat de vergadering uiterlijk om 17.30 uur moet zijn afgerond in verband met de eerder aangekondigde bijeenkomst na afloop van deze vergadering.

4.11 Memo PIP N411

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks. Op grond van de technische aard van de vragen en het feit dat de spreektijd van GroenLinks om is, wordt op zijn voorstel besloten dat dit onderwerp schriftelijk zal worden afgedaan.

De heer Wagenmans geeft aan dat ook de PvdA geen spreektijd meer heeft, maar er wel aan hecht de volgende twee fundamentele vragen mee te geven.

De PIP gaat er vanuit dat er sprake is van openstelling van de Achterdijk, terwijl in het programma dat bij de projecten rond Bunnik is gepresenteerd afsluiting van de Achterdijk staat. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Voorts wordt geïnformeerd hoe zal worden omgegaan met de parkeerplaats van restaurant Vroeg.

De heer Van Essen deelt mede dat GroenLinks zich erin kan vinden dat het College de vragen schriftelijk beantwoordt; dit ter informatie bij de volgende vergadering wordt toegezonden en op dat moment desgewenst ter bespreking kan worden opgewaardeerd.

De voorzitter geeft aan dat dit hem een praktische variant lijkt. Aldus wordt besloten.

4.12 Presentatie MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam

De presentatie van de heer De Vries, Ministerie I&M projectmanager MIRT onderzoek Oostkant Amsterdam, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen.

De heer Joustra informeert naar de reden dat hieraan wordt gewerkt.

De heer De Vries antwoordt dat gerekend wordt met modellen die uitgaan van een bepaalde economische- en bevolkingsgroei. Het is bekend dat er al bereikbaarheidsproblemen zijn in het gebied; deze zullen in de toekomst alleen maar verder toenemen.

De heer Joustra informeert of er in pakket 1 niet een blinde vlek is ontstaan door er vanuit te gaan dat het alleen maar om extra bouw gaat, terwijl feitelijk zou kunnen worden gesteld dat er veel mensen in de stad wonen die daar niet werken en als die elders zouden gaan wonen ruimte ontstaat voor mensen die nu met de auto naar hun werk gaan.

De heer De Vries licht toe dat dit precies hetgeen is dat is onderzocht. Indien naar pakket 1 wordt gekeken, wordt feitelijk gezegd dat sterk zou moeten worden gestuurd op de ruimtelijke ontwikkeling. In pakket 1 zit een fundamenteel gesprek over het gebied. Er liggen thans vragen die uitgaan van extra woningbouw in Almere. Aangegeven wordt dat ook een andere keuze zou kunnen worden gemaakt als in plaats van Almere extra woningen in Amsterdam worden gebouwd en in plaats van in Gooi- & Vechtstreek in Utrecht; in dat geval wordt er gebouwd rondom de banen en hoeft er alleen maar worden gezorgd dat de mensen dichtbij hun baan gaan wonen zodat de

thans aanwezige mobiliteit wordt verminderd. Dat is feitelijk de fundamentele aanpak rondom sturen op ruimte en economie. Dat vergt echter wel afspraken.

Mevrouw Dercksen informeert hoe de grote toename van infrastructuur wordt beoordeeld op de A1 tussen Muiderberg en Amsterdam. Voorts is het zo, dat mensen die in de tussenliggende dorpen van de intercitysteden wonen slechts een keer per half uur met het OV naar Amsterdam kunnen. In haar visie moet veel voordeel te behalen zijn op OV-gebied. Hoe mooier en breder de weg wordt gemaakt hoe sneller deze weer helemaal volstromen.

De heer De Vries antwoordt dat ook dit precies datgene is dat is onderzocht. Er kan fundamenteel voor worden gekozen om de automobilist te accommoderen. Zichtbaar is dat het faciliteren van het autoverkeer concurreert met aantrekkelijkheid van het OV. Aangegeven wordt dat heel nadrukkelijk zou kunnen worden ingezet op het OV, waardoor een betere balans wordt verkregen in het gehele mobiliteitssysteem. Het vergt echter wel grote investeringen in het OV. Dat is een keuze die kan worden gemaakt, maar waar alle partijen het over eens moeten zien te worden. Wel zij hierbij opgemerkt dat in pakket 2, alleen inzetten op OV, een addertje onder het gras zit. Het faciliteren van de beweging tussen Utrecht – Hilversum naar Amsterdam met het OV moet worden gecombineerd met de A27, omdat alleen inzetten op OV niet voldoende is. Van Almere naar Utrecht of Amsterdam en Amersfoort betreft eveneens een grote stroom mensen die moeten worden gefaciliteerd. Op grond daarvan is het pakket OV, Beter Benutten, gecombineerd met de A27; dan lost het voldoende problemen op.

Desgevraagd door de heer Travaille, antwoordt de heer De Vries dat bij punt 2 letterlijk staat: "Ga geen uitgaven doen of complexe maatregelen treffen, tenzij blijkt dat..." Voordat investeringen in wegen en OV kunnen worden gedaan en het tot realisatie leidt, is het 7 – 10 jaar later. Op korte termijn zouden al veel stappen kunnen worden gezet door gericht te sturen op aantrekkelijkheid van het OV, investeren in de fiets (fietssnelwegen om mensen sneller naar het station te krijgen), een start maken met het creëren van werkgelegenheid rondom stationslocaties. Dat biedt allemaal al veel mogelijkheden om de aanwezige mobiliteitsproblemen aan te pakken. Geadviseerd wordt daarbij te monitoren of het effect heeft. Als het onvoldoende effect heeft, kan nog altijd worden gekozen om te investeren in grootschaliger maatregelen.

Het valt de heer Van Essen op dat de ruimtelijke ingrepen redelijk goed scoren in de overzichten. Aangegeven wordt dat autoverkeer concurreert met aantrekkelijkheid van het OV. Geïnformeerd wordt in hoeverre dat van toepassing is bij ruimtelijke oplossingen. Spreker kan zich enerzijds voorstellen dat het geschetste ruimtelijke beleid veel mobiliteit kan voorkomen; anderzijds, als het autoverkeer geaccommodeerd blijft worden kan het ook zo zijn dat mensen nog steeds 60 km van het werk blijven wonen. Geïnformeerd wordt wie dat risico beoordeelt.

Voorts vestigt spreker de aandacht op de Gebiedsverkenning Utrecht-Oost waar in een van de projecten is gekeken naar beprijzing. Geïnformeerd wordt of dat in dit kader ook is bekeken. De heer De Vries antwoordt dat beprijzing niet specifiek is onderzocht. Voorheen had het Rijk 'Anders betalen voor mobiliteit', waardoor een streep is gezet. Dat gaat over het hele hoofdwegennet. Het Kabinet zal daarin een keuze moeten maken als zij daarop wil sturen. Wat bij prijsbeleid wel heel effectief is, is goed te kijken naar parkeerbeleid in de steden en naar het P&R-prijsbeleid te kijken. Als dat in combinatie wordt onderzocht, is zichtbaar dat daarop heel goed kan worden gestuurd. Dit is niet modelmatig onderzocht, maar op basis van de ervaringen is bekend dat het hele effectieve maatregelen zijn om het gedrag van mensen te beïnvloeden.

Thans wordt vanuit verkeersmodellering zichtbaar gemaakt wat het betekent indien extra woningen worden toegevoegd. Zichtbaar is dat er een grote vraag is aan woningen in de stad. Als het te duur wordt in de stad, gaan mensen automatisch meer buiten de stad wonen, hetgeen weer tot meer mobiliteit leidt. Dat is wel een trend. In dat kader is derhalve de vraag of al dan niet op korte termijn woningen kunnen worden gebouwd. Dat heeft eveneens een planmatige lange doorkijk. De dynamiek in het hele systeem vergt om goed na te denken over wat voor gebied wordt voorgestaan;

over keuzes daarin dient goed met elkaar van gedachten te worden gewisseld. Op individueel niveau kan niet worden beïnvloed, maar wel op de vraag waartoe de overheden in staat zijn, welke keuzes met elkaar kunnen worden gemaakt.

Mevrouw Noordenbos kan zich voorstellen dat ook bedrijven zouden kunnen worden gemobiliseerd om naar een andere plek te gaan bv. Almere. Geïnformeerd wordt of dat ook wordt onderzocht.

De heer De Vries merkt op dat veel wordt gedacht dat het economische beleid puur over bedrijvenverplaatsingen gaat, maar dat is politiek dat in de jaren zeventig is bedreven. Als wordt gesproken over het stimuleren van de economie dan moet fundamenteel worden bekeken hoe de scholing in elkaar zit. Welke scholen heeft een gebied, zodat jongeren niet meer automatisch naar de grote stad trekken; zij er voldoende ontplooiingsmogelijkheden; is er voldoende beleid ingezet op het stimuleren van nieuwe werkgelegenheid en kleine bedrijven (start ups). In de grote steden zit dat goed in elkaar, maar zeker in de kleinere kernen is daarop niet heel actief beleid ingezet; sturen op bedrijventerreinen. Op sommige plaatsen is er veel leegstand. Maar ook of ervoor moet worden gezorgd dat het aantrekkelijk wordt gemaakt voor bedrijven rondom stationslocaties waar vaak kantorenleegstand is of andere alternatieven. Daarop moet gericht worden ingezet.

Mevrouw Doornbos wijst op de relatie tussen landbouw en minder vervoersbewegingen.

Geïnformeerd wordt of dat ook onderdeel uitmaakt van het onderzoek.

De heer De Vries antwoordt dat dit niet apart is onderzocht, maar wordt aangemerkt als 'altijd goed te doen' maatregelen. Daarmee hoeft niet te worden gewacht op dit onderzoek. Dergelijke maatregelen kunnen feitelijk direct worden uitgevoerd.

Mevrouw Hoek informeert of ook naar de fouten uit het verleden wordt gekeken. Zij licht dit aan de hand van de drooglegging van de Flevopolder toe; Almere moest overloop worden voor mensen uit Amsterdam. Het hele gebied van de Oostvaardersplassen moest bedrijventerrein worden, maar is uiteindelijk natuurgebied geworden, waarmee een heel groot gebied verloren is gegaan voor werkgelegenheid.

De heer De Vries licht toe dat getracht wordt alles dat nu in beeld is te expliciteren met keuzes. De inhoud wordt aangeleverd; het is vervolgens aan de bestuurlijke partijen om keuzes te maken hoe om te gaan met de ontwikkeling van de toekomst.

Mevrouw Poppe memoreert dat aangegeven wordt meer woningen in de grote stad, omdat daar de banen zijn. Woningen in de grote stad zijn echter onbetaalbaar. Indien daar nieuwe woningen worden bijgezet, stijgen de prijzen nog verder. Volgens spreekster gaat dat niet werken.

Geïnformeerd wordt hoe dat als oplossing wordt gezien.

De heer De Vries antwoordt dat van belang is hoe dat wordt ingestoken. Er is ook sprake van sociale woningbouw. Er zijn vele mogelijkheden om woningbouw te stimuleren. Het hoeft niet allemaal via de particuliere markt te gaan. In Nederland zijn ook nog woningbouwcorporaties waarmee afspraken kunnen worden gemaakt. Daarover moet goed worden nagedacht. Alles behelst keuzes. Het is een kwestie van wat met elkaar in de toekomst wordt voorgestaan. Iedere keuze in de uitvoering is geen gemakkelijke. Het is altijd een uitwisselen van waarop de energie en mogelijkheden worden ingezet en ook dat zal verder moeten worden uitgewerkt.

De heer Wagenmans vestigt de aandacht op de zorg voor de kwetsbaarheid van de ruimtelijke kwaliteit in dit hele gebied. Geïnformeerd wordt welke effecten de gepresenteerde voorstellen hebben op de ruimtelijke kwaliteit.

De heer De Vries antwoordt dat, ten aanzien van de afzonderlijke oplossingsrichtingen, in beeld is gebracht wat de impact is op verschillende zaken (ruimtelijk, sturen op wonen of werken, sturen op OV, de A27, het onderliggend wegennet). Afhankelijk van het voorkeurspakket, komt er ook een beeld bij waarop bestuurders/partijen willen inzetten. Afhankelijk daarvan kan worden aangegeven dat het verstandig is nog wat extra te doen rondom hoe wordt voorgestaan met ruimtelijke kwaliteit om te gaan. Als er een inzet wordt gepleegd op de A27 en bv. een mogelijke verbreding in de toekomst tussen Eemnes en Almere, dan ontstaan er inpassingsvraagstukken tussen Eemnes en

Huizen (is er voldoende ruimte, moet dat op een andere manier worden gecompenseerd). De ruimte die daar verloren gaat, moet ook weer in beeld worden gebracht. Als er bv. alleen op spoor wordt ingezet en er in de toekomst meer spoorrailcapaciteit bij moet, kunnen er problemen ontstaan nabij het Naardermeer. De problemen per keuze zijn in beeld, maar hoe dat verder moet worden opgepakt zal op dat moment verder moeten worden uitgewerkt. Wel is zichtbaar dat er overal een mogelijkheid is.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking, antwoordt spreker dat sturen op wonen en werken geen extra ingreep vergt in de bestaande vrije ruimte.

De voorzitter bedankt de heer De Vries voor zijn komst en toelichting. Hij rondt de bespreking over dit onderwerp vervolgens af.

5. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

5.1 Ingekomen email betreffende aanvullende informatie adviesraad tram

5.2 Statenbrief voortgang Uithoflijn

5.3 Ingekomen Raadsinformatiebrief betreffende mogelijke toetreding van de gemeente De Ronde Venen tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden

5.4 Statenbrief zonnepanelen op wegdek

5.5 Statenbrief Uitvoeringsverordening Mobiliteit Regio Utrecht 2017 - 2019

5.6 Statenbrief Uitkomsten businesscase waterstofbussen

5.7 Ingekomen brief betreffende 'app voor toeristen'

5.8 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende verdere planning GUO

5.9 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende stavaza regiotaxi perceel 1

5.10 Ingekomen email 1 betreffende dienstverlening Syntus en beantwoording

5.11 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende stavaza rotonde Linschoten – N204 Montfoort

5.12 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende N226 rotonde De Mof Leusden sloop woning met asbest

5.13 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende onderzoek kruispunt N204/Van Rietlaan te Linschoten

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.